

SLOVENSKI INFORMATIVNI LIST V AUSTRALIJI. SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE, PERTH, BRISBANE, HOBART. ★ Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

SLOVANSKA BLAGOVESTNIKA

ZELIMO, DA BI VSI GORECE PROSILI BOGA, DA BI SLOVANSKI NARODI, KI JIH STISKajo TOLIKE TEZAVE, NEOMAJNO OHRANILI PODEDOVANO VERO KI STA JIM JO NEKOC IZROCILA CIRIL IN METOD; CE PA SO JO, ZAL, ZAPUSTILI, DA BI SE JE CIMPREJ IN Z NAJVEČJIM VESELJEM ZOPET OKLENILI. — PIJ XII.1.1951.

Za mesec julij koledar ne oznanja velikih praznikov, noben zaveden Slovenec pa ne bo prezrl godovnega dne sv. bratov Cirila in Metoda. Naša verska in narodna svetnika sta. Našim davnim pradedom sta prinesla ne samo luč Kristusove vere, dala sta jim tudi pisavo za njihov jezik. Tako pomembna sta za vse slovanske narode, da se ne smemo vaveličati ponavljanja njunega življenja in delovanja.

V tistih časih — enajst stoletij je poteklo od tedaj — so naši dedje govorili že še skoraj en sam jezik po vsem svojem prostranem ozemljju. Njihove državne tvorbe, ki nas najbolj zanimajo, so bile tri: Karantanija (Korotan — Koroška), vzhodno od nje Panonija, ki ji je vladal knez Kocelj, severno od te pa moravska država pod knezom Rastislavom.

V vseh treh navednih državah se je širila krščanska vera, pa le z veliko težavo, ker nemški duhovniki niso znali z našimi pradedi po domače govoriti. Tedaj je knez Rastislav naprosil carigradskega cesarja, naj mu pošlje duhovnikov, ki bodo znali razlagati ljudstvu verske resnice v domačem jeziku. Cesar mu je ustregel in poslal brata Cirila in Metoda.

Oba sta bila rojena Grka, doma iz Soluna, ker so pa v njuni rojstni okolini takrat živelji Slovenci, sta že od mladosti znala njihov jezik. Zato sta z veseljem sprejela cesarjevo vabilo, naj odideta poučevat krščansko vero med Slovence na severu. Zavedala sta se pa, da ni dovolj poučevati vero samo ustno, ampak jo je treba širiti tudi s pisano besedo v domačem jeziku. A Slovenci takrat še niso imeli svojih pismen. Zato je Ciril, ki je po učenosti prekašal brata Metoda, sestavil posebno abecedo za slovenski jezik, ki ji pravimo glagolica. Nato je prevedel v slovenski jezik nekatere knjige svetega pisma.

Slovenski Moravani so oba brata z velikim veseljem sprejeli. To je kaj razumljivo, saj sta jih učila in govorila z njimi v domačem jeziku. Tudi sveto mašo sta opravljala v domačem jeziku in tako se je pričelo slovan sko bogoslužje.

Tri leta in pol sta poučevala sveta brata na Moravskem, nakar sta se odpravila k papežu v Rim. Med potjo sta se ustavila pri knezu Kociju, kjer sta ostala pol leta. Med panonskimi Slovenci sta utrjevala pravo vero in izbrala nekaj mladeničev, ki sta jih pripravila za duhovski stan. Pot proti Rimu sta nadaljevala skozi naše slovenske kraje.

Sveti Oče je brata Cirila in Metoda nad vse lepo sprejel. Odobril je slovenske cerkvene knjige, potrdil slovansko bogoslužje, oba brata pa posvetil v škofo. Lepo število učencev, ki so bili prišli z njima v Rim, je prejelo mašniško posvečenje.

Med bivanjem v Rimu je Ciril umrl, Metod se je z učenci sam vrnil v Pano nijo, odkoder je potem še dvakrat potoval v Rim. Obakrat je papež ponovno odobril svete knjige v slovenskem jeziku.

Več let je Metod vneto širil sveto vero med Moravani in nadaljeval prevajanje svetih knjig v domači jezik. Prevedel je skoraj vse. Težko in utrudljivo delo ga je sčasoma oslabilo. Začutil je, da se mu bliža zadnja ura. Na cvetno nedeljo leta 885 je poslednjič opravil sveto Daritev ter blagoslovil duhovnike in ves narod. Tri dni nato je mirno izdihnil svojo dušo.

Po Metodovi smrti so učenci zapustili Moravsko in se razkropili po sosednjih slovanskih krajih. Utrjevali so sveto vero in širili slovansko bogoslužje, ki se je ponekod ohranilo do današnjih dni. Nekateri učenci so pozneje sestavili novo pisavo, ki se imenuje cirilica in jo še danes uporabljam vzhodni Slovani.

Sveta brata Ciril in Metod sta bila Slovanom misjonarja v pravem pomenu besede. Nista širila med njim le sveto vero, ampak sta jih tudi kulturno dvignila in uveljavila v knjigi in jihov jezik. Zato je razumljivo, da ju vsi Slovani — vsaj morali bil — časte kot svoja največja blagovestnika.

Janez Primožič

SV. CIRIL IN METOD

Slika v zupni cerkvi Selce na Slovaskem, izdelana 1.1863 ob 1000letnici prihoda slovanskih apostolov na Moravsko.

Slovanska Apostola v Rimu

(„Kraljestvo božje”)

Tja v večno mesto cesta pripeljala je brata Konstantina in Metoda, ki z vnetostjo Slovanom sta od Vzhoda krščanske vere svetlo luč prižgala.

Iz daljne sta Panonije prispeala do svetega očeta Hadrijana — v mesto Rim za sveto stvar pozvana, da svojo čast branila bi in dela.

Sprejel je njune vdanosti izraze; o poti bratov premočrni, jasni, v slovanski mu besedi miloglasni je sveto pismo nudilo dokaze.

Spoznal Vikar je Kristusov resnico, sinova želet je odlikovati in jima odsihmal je maševati v domači govorici dal pravico.

Ljubka Šorli.

KREPAC POZIV VSEM RESNIM, ZAVEDNIM IN NESEBIČNIM

P. Bernard Ambrožič

Slovenski zdravnik med nami

PRED TREMI MESECI je prišel v Avstralijo z ženo in tremi otroci zdravnik dr. Mihail Colja, primorski rojak. Begunec med begunce. Po nekolikem obotavljanju se je odločil, da se naseli v Sydney. Ne more takoj začeti z zdravniško prakso, vpisal se je na univerzo in upa v kakih treh letih dobiti poleg ljubljanske tudi avstralsko zdravniško diplomo.

Zasilno stanovanje je dobil z družino v Slovenskem domu. Izredno podjetnost sta takoj pokazala doktor in gospa, ko sta si popolnoma sama poiskala primerni službi — on v Sydney Hospital, Randwick, ona v Prince Alfred Hospital, Camperdown. Otroci so vsi že za šolo.

Naslednji korak je bil — najti primerno stanovanje. Neumorno sta iskala, toda kmalu ugotovila, da družina s tremi otroki zlepa ne najde strehe v Sydneju. Morda — za nečedno visoko ceno. Tedaj sta začela misliti, da bi bilo najpametnejše — kupiti hišo ...

Nove težave

Kupiti hišo — bodi še tako podjeten, če nimaš denarja, ne moreš sam. Poiskati si moraš ljudi, ki so voljni pomagati.

Hiša bi se dobila — seveda primerno skromna — na „deposit” 300 funtov. Posojilo za deposit bi se dobilo pri avstralskem denarnem zavodu — po 20% obresti! — na podpis močnega poroka ...

Iskala sta poroka. Ne vem, kolikokrat in kje sta potrkala. Po tednu, dveh — ga še nista našla. Ni rečeno, da sploh ni takega človeka med nami, morda bi ga jima jaz mogel najti? Tedaj je doktor priporabil: „Zelo nerad bi še dalje nadlegoval. Bodo rekli, komaj je

Dr. Mihail Colja z družino.

povohal Avstralijo, pa že hoče imeti hišo ...”

Tisti hip mi je prišlo nekaj na misel. Lani v septembru sem napisal v MISLIH, da ima list nekaj „rezerve” izza časa kampanje. Doslej so bili naročniki in darovalci za SKLAD tako dobrni, da se mi rezerve ni bilo treba dotakniti. Ali naj presekam ta gordijski vozel z brezobrestnim posojilom iz te rezerve?

Kolikor vem, je dr. Colja prvi slovenski zdravnik v Avstraliji. Njegov prihod med nas ni brez pomena. Sodim, da je slovenski zdravnik tako pomemben kot slovenski duhovnik — čeprav z drugega vidika. In čeprav bo imel zdravniške pravice tu šele čez kakšen čas, bi vendar utegnil že zdaj pomagati komu vsaj z dobrimi zdravniškimi nasveti. Za svoj študij mora imeti primerno mirno stanovanje, za morabitne iskalce nasvetov posebno sobo.

Če stvar nekoliko premislimo, bi dejali: Ne samo privoščiti mu je treba hišo, prigovarjati bi mu moralni, naj si jo dobi. In seveda — pomagati mu!

Segel sem v blagajno MISLI, posodil denar za „deposit” in družina dr. Colje ob izidu te številke MISLI že stanuje pod lastno streho. Naslov: 29 Leamington Ave., Newtown, postaja Macdonaldtown.

Drugi izhod bi bil: počakati do te številke MISLI in apelirati na rojake, naj se kdo ponudi, namesto da bi MISLI zlagale ... Prav, toda zavleklo bi se. Dvakrat da, kdor hitro da! MISLI so posodile in sem prepričan, da je denar dobro naložen. Nič drugega ni treba, samo še druga polovica naročnikov naj bo v teh mesecih tako pridna kot je bila prva, pa bodo MISLI dosti lahko pogrešile denar za leto dni ali več.

To še ni vse

Recite, kar hočete, nič častno ni za nas, da pri tolikem številu nismo nič pripravljeni na take in podobne primere.

Koncem konca ni treba, da bi človek moral biti ravno zdravnik, preden mu priznamo pravico do lastne strehe zanj in družino. Človek je človek, rojak je rojak. Naj bo tudi „navaden delavec”, če mu

moremo pomagati, da pride do boljšega položaja brez plačevanja visokih obresti avstralskim denarnikom, zakaj bi ne stopili skupaj in razmislili, kaj se da napraviti?

In tudi ne gre samo za nabavo lastnih hiš! Poči glas: Ta in ta je v težavah, bolezen je pri hiši — razpišite nabirkovo listu! Ljudje berejo, morda se vprašajo: Kdo garantira, da je res potreben? Oči jim pada na drugo branje in — opravljeno je ... Kak funtek vseeno pride, pa ga je skoraj sram v tako skromni družbi.

Načrt je izdelan

Nedavno je odbor Slovenskega društva imenoval za socialnega referenta č. g. dr. Mikula. Društvo mu je nakazalo majhno vsoto denarja, pa dalo navodila, kako naj svojo nalogo vrši.

To je nekaj. Dr. Mikula ima „mandat”, pooblastilo. Toda to mu ne bo dočasi pomagalo, če naj ostane — sam.

Dajmo g. Mikuli oporo, zgrnimo se okoli njega! Izberimo mu DELAVEN ODBOR, ki bo skupaj z njim odgovoren za izvedbo „mandata”, to se pravi: za kakšno resno podjetje v smislu socialne in gospodarske pomoči med nami. Besed o teh rečeh je bilo že precej, dejajn je kaj malo!

Pridite na sestanek!

Zgoraj omenjeni načrt bomo razočarili na sestanku — zborovanju — ki naj bo s tem napovedan za nedeljo 13. julija (druga v mesecu) ob 3. uri popoldne. Vabljeni vsi, ki vam je zadeva pri srcu.

Sestanek bo v cerkveni dvorani St. Francis, Paddington. Vhod naravnost iz Oxford ceste v zeleno pobarvano poslopje.

Na sestanku bomo tudi predstavili in pozdravili dr. Colja in njegovo družino. Za zaključek nam bosta doktor in hčerka zaigrala na klavir. In zapeli bomo kakšno narodno.

Pridite v lepem številu, gre za resne reči! Na svidenje!

STRPNOST IN VERA

P.B.A.

dokaj spretno debatiranje. Z vašega vidika mora biti dovolj, da sem voljan poslušati, ali ne?”

Profesor se je poredno smejal, pa tudi župniku je šlo na smeh, čeprav nekam kislo. Končno se je vdal:

„No, če tako mislite, nadaljujva. Razvoj moderne znanosti torej povsem peha Boga iz nebes in vse vere jemljejo konec ...?”

„Vi prav dobro veste, da današnja znanost ne priznava in ne more priznavati Boga. Kot izobražen človek to veste, ponavljam, ker morete vedeti. Ne trdim pa, da vas je moderna znanost tako do konca prepričala kot je na primer mene. Če bi bilo tako, bi morali sleči duhovniško suknjo. Vem, da vam odkritja znanosti v vašem poklicu zelo narobe hodijo. Toda znate biti do znanosti strpni, tako nekako kot sem jaz strpen do vere. Strpnost je most. Če bi vi ne bili strpni do znanosti, bi rohneli zoper njo kot rohni nekateri drugi pridigarji.

Prav zato vam dajem priznanje in se rad pogovarjam z vami. Strpni znate biti kot sem strpen jaz. Zato ste prijeten človek.”

Profesor je bruhnil v smeh in zamahnil z roko:

„Dragi moj, tega ne bova nikoli doganal!”

„Mislite, da ne? Čemu tedaj sploh trativa čas?”

„O, to pa spet ni prava beseda, g. župnik! Za vas je to poklicna zadeva, da skušate koga prepričati. Zame je pa zanimivo poslušati vaše

župniku je zastala beseda. Prodirljiv pogled je uprl v profesorja in nekaj hipov sta molčala. Šele po premisleku je župnik spet povzel besedo.

„Gospod profesor, zdaj vam nekaj povem. Če mislite in verjamete, da je moje stališče do znanosti tako, kot ste ga označili, moram vaš kompliment o „prijetnem človeku” z vso odločnostjo odkloniti. Namesto komplimenta bi pričakoval od vas, da mi boste v imenu znanosti vrgli brez ovinkov v obraz znanje besede: Ker nisi ne gorak ne mrzel, te bom izpljunila iz svojih ust!”

„O, o!” je vzklikanil profesor in obstal. Šele čez čas je dejal:

„Ne razumen vas. Kje ste pa te besede pobrali?”

„V svetem pismu stoje. Bogu so položene v usta in merijo na tiste, ki se z golo strpnostjo ogibljejo Boga in vere vanj.”

„Torej merijo tudi name! Čemu ste jih obrnili in jih dali meni v usta zoper vas?”

„Zato, ker ste mi podtaknili enako stališče do znanosti kot ga imate vi do vere in Boga. Postavljate

znanost na mesto Boga. Če vam je znanost višek vsega, ne bi smeli hvaliti strpnosti do nje. Če sem jaz zgolj strpen, to se pravi: brezbržen do znanosti, bi znanost po vsej pravici izrekla o meni tako sodbo. Pogazila, izpljunila bi me!”

„Kot mene izpljuva Bog! Lepa je ta! Dobro, da ne verjamem vanj, sicer bi vam moral to grobost temeljito zameriti, g. župnik! To je višek nstrpnosti!”

„Dragi profesor, tu ste spet v veliki zmoti. Govoril sem v imenu znanosti, ki jo z vso dušo spoštujem in ji po nalboljših možnostih vestno sledim. Pozabljate, da verni ljudje ne moremo hvaliti strpnosti do vere, pa prav tako vi znanstveniki ne smete hvaliti strpnosti do znanosti. Strpnost je na mestu med ljudmi, ki smo slabotni, ne pa do Boga in znanosti, ki sta močna. Pripisali ste mi nekakšno strpnost, brezbržnost do znanosti, moral sem na dan s krepko obrambo. In ni vam neznan rek: Najboljša obramba je napad”.

„No, naj bo. Prav spretno ste se izvili. Pa pustiva to. Vi torej tudi kot predstavnik vere spostujete znanost, ne le kot šolan in izobrazjen človek?”

„Brez vseh ovinkov: Da! Samo da gre za resnična znanstvena dog-

OTROK PRED TELEVIZIJO

VSAKA NOVA IZNAJDBA PRI-
NAŠA s seboj dobre in slabe
reči. Nič manj televizija. Ta sicer
ni več „nova” za svet, za Avstralijo
pa je. Posebno za naše ljudi v
Avstraliji. Zaenkrat je verjetno še
zelo malo televizijskih aparatov po
slovenskih hišah in stanovanjih,
pot vanje jim je pa vsak dan bolj
izglašena.

Televizija ne prinaša samega
blagoslova, utegne biti domu in do-
mačnosti v njem tudi v prekletstvo.
Treba je pameti in previdnosti, da
se prekletstvu zabrani vstop v hišo
skozi televizijsko skrinjo.

V ospredju je vprašanje, kako
televizija vpliva na otroke. Slišimo
in beremo visoke besede o vzgojnem
pomenu televizije. V dobrem
smislu. Pravijo, da televizija „pri-
naša v stanovanja ves svet“. To je
lahko res, pa prav v tem obstoji
tudi nevarnost. Manj za odrasle, ki
imajo s „svetom“ že več ali manj
osebnih izkušenj. Otroci pa teh
izkušenj nimajo, lahko se zgodi, da
prav tisti svet, ki prihaja po televiziji
v hišo, v otroških glavah na-
pravlja popolnoma napačne pred-
stave, o svetu in življenju.

Pa ni vprašanje samo to, kako
televizija vpliva na duševnost
otrok. Tudi za telesno zdravje
nastajajo ob televiziji novi pro-
blemi.

O vsem tem je bilo že veliko raz-
pravljanja v govoru in pisavi. Raz-
lični različno odgovarjajo. Tudi katoličani imajo svoje „Mednarodno udruženje za radio in televizijo“, ki se bavi s temi vprašanji.

nanja, ne zgolj za neke domneve
značenikov“.

„Pa ne uvidite, da je domnev
zmerom manj in na njihova mesta
stapajo dognanja?“

„Že, pa tudi ne. Ob novih dog-
nanjih se porajajo tudi nove in
nove domneve“.

„Ki se bodo druga za drugo
spremstile v dognanje“.

„Recimo, da bo tako“.

„In bodo vašega Boga do zad-
njega sledu izrinila, kolikor ga še
nis“.

„V mišljenju ljudi, ki jim je Bog
tudi brez znanosti v golo napotje.
Mislečim vernikom se znanosti in
njih dognanj ni prav nič bat“.

„Presneto ste korajni, če govo-
rite iz prepričanja“.

„Sem. Pa sem tudi lahko. Vem
namreč in tako prepričanje imam,
da je tudi znanost od Boga, čeprav
sprva zgolj v zametkih in se šele
počasi razvija. Tudi znanost je
ustvaril Bog, kakor je ustvaril z
umom obdarjena bitija, angele in
ljudi. Angel ali človek lahko Bogu
nasprotuje, odpraviti ga ne more.
Isto velja o znanosti, ki koncem
konca ni nič drugega kot človekovo
globlje poznanje stvarstva. Človek
jo lahko obrne zoper Boga“.

„Priznam. Z direktnimi in otip-
ljivimi dokazi znanost ne more do-
kazati, da Boga ni. Toda tudi vera
ne more tako dokazati, da Bog je“.

„To ste odlično povedali. Kako
pa bo tedaj znanost Boga odpravila?“

„Indirektno! Dokazala bo in je
prav za prav že, da je, recimo, prav-“

Sedež udruženja je v Friburgu
(Švica). Osnoval si je ta odbor tudi
posebno sekcijs za mladino in
otroke. Po daljšem študiju je objav-
il navodila za starše, kako naj
nadzirajo otroke glede na televizijo.
Nekaj teh navodil bo prišlo prav
tudi našim staršem, zakaj televizija
bo počasi prodrla v številna nadaljnja
stanovanja in hiše.

1. Otrok naj ne dobi priložnosti
za gledanje televizije prezgodaj, ko
njegova duševnost še skoraj ni nič
razvita. Kdaj je dovolj razvit, da
mu more televizija kaj koristiti, se
ne da povedati v smislu let. Eden
se duševno hitreje razvija, drug
počasneje.

2. Ko oče ali mati mislita, da je
otroku prišel čas za televizijo, naj
ga sprva ne pustita pred aparatom
samega. Previdno naj izbereta pro-
gram, ki utegne otroku kaj pome-
niti, ostaneta naj pri njem in mu
tolmačita prikaze na televiziji.
Seveda nikakor ne preveč naenkrat.
Le tako se bo otrok ob televiziji
učil in vzgajal, ne pa zašel s svojo
duševnostjo v neki neresničen svet,
ki se pozneje skoraj ne bo mogel iz
njega izmotati in bo zmerom bolj
ali manj v navzkrižu z resničnim
svetom.

3. Tudi pozneje, ko tolmačenje
staršev ob prizorih ni več tako po-
trebno, naj vse programe za otroke
izbereta starša.

Kot že rečeno, je pa treba paziti
tudi na to, da se ob televiziji zava-
ruje pravilen telesni razvoj otroka.

1. Otrok ne sme biti preblizu
slik, da si ne bo pokvaril oči.

Ijica svetega pisma o postanku sve-
ta in človeka zgolj zmotna domiš-
ljija. Druga za drugo padajo takoz-
vane razodete resnice svetega pisma.
Z njimi mora pasti tudi Bog, ki je
baje dal pisati take zmote“.

„Oh, kako se spet motite, g. profesor! Svetlo pismo ne piše zmot,
ker nima namena podajati svetno
znanost. Uči samo vero in njene
resnice. Poslužuje se načina pripo-
vedovanja, ki je bil takrat ljudem
razumljiv. Še vse bolj razumljiv
je nam, ker imamo zdaj poleg besedila
svetega pisma tudi besedilo
današnje znanosti. Znanost nam
pove, zakaj je sv. pismo pisano takoj
kot je. In moramo biti znanosti
zelo hvaležni, da nam daje to
možnost“.

„To je velezanimivo povedano.
Če bi vas manj poznal, bi dejal, da
se samo nekako junačite pred ma-
no. Vendar želim ostati resen. Po
vašem torej ni nobenega nasprotja
med vero in znanostjo?“

„Med razodeto vero in resno zna-
nostjo — nobenega!“

„In ste pripravljeni o tem raz-
pravljalni in svojo trditev vse bolje
utemeljiti?“

„Jasno, pripravljen sem.“

„Pridem spet, čimprej mogoče.
Pripravite se!“

„Da nama bo vzelo manj časa,
ali ne bi medtem prebrali knjigo?“

„Magari.“

Župnik je segel na polico in dal
profesorju knjigo. Preletel je sez-
nam poglavij in dejal:

„Velja!“

(Dalje.)

2. Drža pri sedenju naj bo pravilna, pokončna, da se mu telo ne
bo razvijalo v sključeno postavo.
Več ko pol ure naenkrat bo redko
brez škode.

3. Pozno v večer ali celo v noč
naj otrok ne sedi ob televiziji.

4. Zavoljo televizije naj nikoli
ne zamudi gibanja pod milim ne-
bom, naj že bo samo sprehod ali
najrazličnejše igre.

5. Televizija ne sme motiti do-
mačnosti v družini. Čas, ko naj bi
otrok sodeloval pri primerni ureje-
nosti doma, se pogovarjal s starši-
brati in sestrami, izmenjaval misli

in vtise, se mora kljub televiziji
vedno najti.

Oče, mati! Morda je še daleč
čas, ko se bosta tudi vidva odločila
za nabavo televizije. Morda bi bilo
dobro dostaviti: Čim delj, toliko
bolje! Vendar vama ukazovati
nihče ne more. Televizija je kakor
voda — je voljna služiti, pa je vo-
ljna tudi gospodariti. Laže pa imaš
pod kontrolo televizijo kot vodo.
Toda le tisti jo bo znal imeti pod
kontrolo, kdor zna imeti pod kontrolo
samega sebe.

Zelo prav storita, oče in mati, če
že dosti pred nabavo televizije
proučita vprašanje: Ali naj bodoča
televizija v najinem domu gospo-
dari ali — služi? — P.B.A.

NADŠKOF GOVORI „NOVIM AVSTRALCEM“

Melbournski pomožni nadškof je
o priložnosti blagoslovitve nove
katoliške šole v mestu Sunshine v
svojem nagovoru pred veliko mno-
žico izrekel tudi naslednje besede:

„Mnogi tu med vami ste novodšli
v Avstraliji in ni mi treba posebej
poudarjati, kako dobrodošli ste.
Upam, da se dobro počutite tu in
boste želi uspehe, zlasti pa želim,
da s svojimi otroci vred ostanete
zvesti katoliškim tradicijam, ki ste
jih podedovali po svojih prednikih.
V Avstraliji ste naleteli na marsi-
kaj glede verskih šeg in navad, kar
se vam zdi nenašadno. Razume se,
katoliška vera je pri nas ista kot je
bila v vaših krajinah, toda v praksi
ste našli v naših cerkvah in žup-
nijah reči, ki se vam zde močno
drugačne.“

Ne pozabite, da sedaj živite v de-
želi, ki je samo eno petino kato-
liška. Kljub temu vlada v Avstra-

lijii širokogrudna strpnost, pri-
ateljstvo in prijaznost med vsemi
ljudmi. Toda naše vlade so popol-
noma posvetne in se ne menijo za
pospeševanje verskih zadev. Vere
ne smatrajo za svoj posel. Zato mora-
mo katoličani sami napravljati
svoje cerkve, šole in dobrodelne
zavode, država nam pri teh rečeh
nič ne pomaga. Avstralski katoli-
čani so čudovito radodarni, prav
posebno za napravo naših šol in
vzgojnih zavodov, ki jih imamo
sijajno izvedene.

Za mnoge med vami je to nova
stvar, zakaj v vaših rojstnih domo-
vinah so vsaj v preteklosti državne
vlade sodelovali s Cerkvijo za
vzdrževanje dobrih šol. V tej novi
domovini se od vas pričakuje, da
sprejmete naše razmere kakoršne
pač so, in velikodušno jemljete
nase bremena za pospeševanje kato-
liške vzgoje v tej mladi avstralski
deželi“.

NASLOV LISTA „MISLI“: 66 Gordon St., Paddington, N.S.W.

PRIPOVEDUJ O ZLU KOMUNIZMA

Narodnostne skupine novih pri-
seljencev imajo veliko nalogo, da
pripovedujejo Avstralcem o zlu komu-
nizma in njegovih zvijačnih
načrtih. Tako je izjavil dne 30.
maja Mr. J. L. Carrick, tajnik
Liberalne stranke za N.S.W.

V svojem govoru na zborovanju
sydneyškega „Migrant Advisory
Council“ je pozval nove prisel-
jence, naj svare Avstralijo pred ne-
prestanimi poskusi mednarodnega
komunizma, da bi izrabil nezado-
voljnost narodnostnih skupin za
svoje petokolonske namene.

„Komunisti znajo z vso prefri-
ganostjo izigravati narod zoper na-
rod, vero zoper vero“, je poudaril
Mr. Carrick. Videli smo na primer,
kakšne uspehe so na našo žalost
dosegli komunisti na srednjem in
dalnjem Vzhodu, kjer so nahujskali
mohamedance proti krščanstvu. V
tistih krajinah se skušajo močne
narodnostne skupine dvigniti iz
zaostalosti na višino zahodne civili-
zacije, pa komunisti zavajajo nji-
hove podvige v napačno smer.

Novi naseljenci morajo svariti
domačine pred nevarnostjo komu-
nistične propagande in med dru-
gim poudarjati, da naj kristjani in
mohamednaci skupno nastopajo zo-

per brezbožni komunizem. Novi
naseljenci mnogo bolje razumejo
trenutne svetovne probleme kot
mnogi Avstralci. Na lastni koži so
občutili, kaj pomeni borbeni komu-
nizem v akciji. Sami so bridko
trpeli pod njim in dobro vedo, kam
vodi krivi komunistični nauk.

Mi v Avstraliji smo živeli sami
zase in primeroma na varnem pred
komunističnem nasiljem. Mislimo,
da je demokracija trdna in brez ne-
varnosti, da bi se omajala. Ni nam
še prišlo do žive zavesti, kako so
v Evropi razpadle nekatere velike
in močne demokracije pod železno
pestjo komunizma.

Naši novi naseljenci dobro vedo,
da se demokracija ne da obdržati
brez resnega truda. Treba je zanje
delati, treba je poučevati sosedje in
sodelavce po tovarnah, da je tudi
naša svoboda v nevarnosti, ako se
združeno ne potegujemo za njen
ohranitev.

Na drugi strani naj pa novi
naseljenci vedo, da jim organizacija
pod imenom „Migrant Advisory
Council“ želi biti na usluži, kadar
sami ne morejo rešiti svojih proble-
mov.— Iz urada Liberalne stranke,
Sydney.

P. BAZILIJ TIPKA

VEĆ MELBOURNSKIH NAROČNIKOV „MISLI“ me je podrobneje spraševalo o onem pooldnemu, katerega sem opisal zadnjikrat. Tem in vsem ostalim lahko še enkrat pribijem, da je takih pooldnevov cela vrsta, če ne večina v tednu. Z opisom v zadnji številki sem imel samo en namen: povedati ljudem, naj nikar ne mislijo, da so se patru zamerili, če ga ni okrog. Je preveč skakanja na naslove, kjer je moj obisk nujen. Velja?

Tipkanje sem moral pravkar prekiniti. Telefon me je klical. Veste kaj sem s stisnjennimi zobmi poslušal? „Ja, kaj smo se vam pa zamerili, da ne pridete več okrog ...“

Stara pesem! Kaj je res ne bo konca?

★Fanta sem srečal, ki mi je dejal: „Saj bi rad dal deset funtov za Slovenski dom v Melbournu, pa me je sram. Kaj bodo pa drugi rekli, če toliko dam?...“ Res lepa obzirnost, ki pa ni prav nič na mestu. Naj rečejo kar hočejo! Sram jih bo lahko, če bo fant, ki ni dolgo tukaj, dal desetak za našo skupno streho, sami pa štejejo šilinge ali pa še tisto ne. Fanta, ki se zaveda svoje dolžnosti in čuti, kaj nam bo Dom pomenil, pa sram biti ne sme. Ponosen je lahko, da je priložil svoje opeke za Slovenski dom. Ko bomo obhajali desetletnico Doma in bomo tiskali spominsko knjigo o našem kulturnem središču in desetletnem delovanju, bo z veseljem kazal svojim otrokom svoje ime, tiskano med plementimi darovalci. Takrat bo marsikdo želel biti med pionirji, ki so res nekaj žrtvovali za težavnii začetek. A brez začetka ni desetletnice. Če naši ameriški rojaki ne bi začeli zidati svojih Domov pred petdesetimi leti, ko so trdo delali po rudokopih in livenah, danes ne bi praznovali zlatih jubilejev svojih ustanov. Kaj pravite?

★Marija REŽONJA in Alojz KAVAŠ sta se vzela dne 17. maja. V North Fitzroy smo imeli poroko. Mladi par je doma iz Prekmurja, oba sta še pred nekaj meseci došla v Melbourne. — Svojo petdeseto poroko v Avstraliji pa sem blagoslovil na dan 14. junija v Clifton Hillu: zastopan je bil Knežak, oziroma vas Koritnice v knežaski fari. Pred oltar sta stopila Ivanka LUDVIK in Anton TOMŠIČ. Naše čestitke obema paroma!

★V „Vestniku“ sem objavil rezultat krstov: 2:2. Dva fantka, dve punčki! Za „Misli“ pa le lahko zakličem: Fantje vodijo! Zapišem: 2:3. Po tiskanju „Vestnika“ sem krstil še enega fanta. Dne 18. maja smo krstili Glorio Rebeko in Viljema Friderika v družini Freda in Jožefine KROPE. Elfrido Majdo je dobila družina Karla in Angele GODINA v Sunshine, smo jo krstili dne 31. maja. Dne 1. junija pa je nesla h krstu družina Franca in Olge ZUŽEK v Clifton Hillu. Njihova Vilma je postala pesterna, od kar imajo najmlajšega, Slavka, pri hiši. — Dne 14. junija pa je bil v Footscrayu krščen GLAVACHEV Tonček, ki ni hotel nič jokati v cerkvi. Pevec ne bo, pravi pregovor.

Bomo videli, če drži. — Vsem mamicam in očkom ter pridnim (upam, da se nisem zmotil) malenkam naše čestitke!

★Zadnjič me je nekdo klical po telefonu tam okrog polnoči. Ravno sem se bil spravil spat, ko je predstojnik prihitel iz svoje sobe ter me poklical. „Bo moralo biti nekaj nujnega, da kličejo tako pozno“, sem sklepal. „Halo, pater Bazilij tukaj!“ sem se oglasil. Verjetno je bil moj glas precej zaspan, da je na drugem koncu linije vzbudil pozornost. Moški se je oglasil, „Ste vi, pater? Kaj sem vas zbudil? O, oprostite, saj je res že pozno. Bom pa jutri klical! ...“ In zaprl je telefon ...

Zaman sem tresel slušalko: nobenega glasu več. Pa ko bi mi vsaj ime povedal, da bi se vedel na koga jeziti. Zaspal pa še nisem dobro uro v mislih, čemu neki sem moral sredi noči iz postelje ...

★Med nebeške brilatec se je preselil komaj dan po rojstvu najmlajši iz BONOVE družine v North Fitzroy. Večkrat si mislim: če imamo vero, nas smrt takega nedolžnega otročička res ne sme žalosti. Gabrijelček je dosegel cilj ne da bi moral preko dolgih let težav in skrbi. Bo ir nebes pazil na svojo mamico in očka in bratce, namesto da bi oni pazili nanj. Pa še za nas naj kakšno reče ta mgori, da bomo pošteno skup držali Slovenci, raztreseni po tem kontinentu!

★Iz Zavrha v Savinjski dolini je bil doma Jožef JELEN in v novembetu je dospel v Avstralijo. Izginil je iz Bonegille in so ga dolgo zaman iskali po taboriščni okolici. Dne 4. junija pa so časopisi prinesli vest o njegovi žlostni smrti. Našli so ga po osmih tednih v Wombatu, trideset milj od Benambre. Žal se pogreba nisem mogel udeležiti, ker so Jožefa pokopali, čim je komisija svoje opravila. Priporočam ga v molitev, zlasti vsem, ki so ga poznali.

★Iz Bonegille sem med skupino mladih ljudi odpeljal tudi slovensko dekle. Ves čas je tako živo kazala svojo avanturično naravo, da sem jo nehotje vprašal: „Povejte mi no, čemu ste šla v svet?“

„Ker bi bila rada cowboy“, se je glasil odgovor. In ko sem se začudil, mi je pojasnila: „No ja, cowboy. Veste, tako dekle, kot jih vidi mo v filmih na konju in z revolverjem ...“

Hm! Debelo sem požrl, obenem pa mi je ušel smeh. Dekle mi je skoro zamerila, ko sem ji pojasnil, da bo mogla postati kvečjemu „cowgirl“ in še to bi se reklo po naše — kravja pastirica ...

Hvala Bogu, da ni preveč deklet prišlo sem s tem čudnim namenom.

★Ne bo napak, če na tem mestu popravim naslov Slovenskega kluba v Melbournu. Po zadnjem občenem zboru ni več isti kot ga imate v Kolečarku, ampak se glasi: 153 Essex Street, Pascoe Vale, Vic. Telefonska številka je: FL 6466.

Sem bil že naredil piko, pa me je iznenadila žalostna novica.

V nedeljo 22. junija je v St. Vincent Hospitalu umrl komaj 22letni Ivan Balažič, doma iz Brezovice pri Dolnji Lendavi, kjer mu živijo starši, trije bratje in sestra. V Avstralijo je prišel v marcu 1956 z ladjo Flaminia.

Že pred meseci mu je začelo teči iz ušes in zobje so gabole. Ko so mu izdrli zob, je infekcija zašla v možgane. Kljub trem operacijam ni bilo zanj rešitve. Zdravnički pravijo, da že tri leta niso imeli takega primera.

Ivan je bil miren fant. Udeleževal se je slovenske službe božje in pri Klubu je rad pomagal. Z zaročenko, ki mu je vzesto nudila pomoč v bolezni, sta kupila zemljisča za bodoči domek, pa božja volja je bila drugačna. Žalujočim iskreno sožalje!

Pogreb je bil v sredo 25. iz cerkve sv. Mihaela v North Melbournu na pokopališče Keilor. Ivanovi prijatelji so s pomočjo Kluba krili pogrebne stroške. Večni mir dobremu fantu!

Slovenci iz Geelonga, Vic., na izletu pri mineralnih studencih.

Dekle —

TVOJA ČAST IN SREČA

PRED DOBRIMI ŠTIRISTO LETI je slavni Michelangelo v Rimu na stropu Sikstinske kapele v Vatikanu naslikal ustvarjenje Adama in Eva. Noben umetnik ne poprej ne poslej ni tako prepriveljavno zadel edinstveni značaj deklike, ženske duše. Eva je komaj prejela življenje od Boga in že se vsa srečna obrača s pogledom in rokami k svojemu božjemu Stvarniku. V nepokvarjenem ženskem sreču, kot je izšlo iz božjih рук, je globoko zakoreninjena potreba po Bogu, deklike, ženska duša se radiuje v svojem Bogu.

Zato je deklike molitev kot izliv vernega življenja in predanosti sveti volji božji častno opravilo. Le dekle, ki redno moli, bo deležno častne pohvale: „Glejte, kako lep je čist rod v svoji slavi!“ Dekle se mora zavedati svoje časti, ki izvira iz nepokvarjene nedolžnosti in se upreti vsakemu poskusu

zoper kršitev odločne božje zapovedi: „Ne nečistuj!“

Saj dekleta sama najbolj obžalujejo in občutijo bridko izgubo svoje nedolžnosti in časti. Kako je potem težko najti viteškega fanta, kako neuspešno iskanje zakonskega druga... „Prej me je silil v zakon... sedaj se me je navečičal... riniti moram trde za njim, da me bo poročil...“ Take tožbe niso redke, vedno pa so orošene s solzami. Posebno trdo padajo očitki v zakonu, da zamorejo zagneniti življenje žene, ki si prizadeva biti najboljša družica in mati, da pravri izgubo deklike časti.

Dekleta, kinčajte se s častjo čistosti in predajate svoja srca Bogu, ki razveseluje vašo mladost. Tako boste ohranile svojo čast za sveti zakonski stan in v bogohoteljem družinskem življenju boste deležne stanovitne sreče.—Dr. Ivan Mikula.

ČE STE SE PRESELILI,

sporočite na naslov MISLI spremembo takole:

Moj stari naslov .....

Moj novi naslov .....

Moje ime (krstno in družinsko) .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

„Bilo je nekaj groznega. Čisto sam in brez orožja sem tavil po gorskem pobočju. Naenkrat zaglebam, da se plazi proti meni strašna zverina, še danes ne vem, če je bil medved ali ris. Mrzel pot me je oblil, vse kite so se razpustile v meni, ko sem videl, da bo zver v

naslednjem hipu planila name ...“

Obrisal si je pot z obraza in lovil sapo. Poslušalec ni mogel dočakati, da pove naprej.

„In kaj si vendar storil potem?“

„Zbudil sem se“, je pripovedovalc olajšan povedal.

Nedavno so časopisi poročali, da je sv. Očetu Piju XII. podelila visoko odlikovanje ustanova „Dr. George Washington Carver”.

Malokdo je vedel, ko je bral, kdo je — ali je bil — mož s tem imenom. Čemu naj bi bilo pomembno, da je papeža odlikovala ustanova, ki nosi ime neznanega človeka?

Urednik MISLI se je spomnil, da je pred leti slovenski dijaški list v ZDA — „Akademik” — imel prijetno pisan članek o tem neznanem možu. Članek je napisal slovenski dijak C.J.

Že takrat je bil članek določen za ponatis v MISLIH, pa je obležal v urednikovem predalu.

Ob novici o papeževem odlikovanju je moral članek iz predala in v MISLI. Napisan je jako mikavno, „času primeren” je pa tudi zaradi tega, ker je trenje med „črnimi in belimi” po svetu še danes na dnevnem redu ... razen v Australiji, ki se črncev otepa ...

Dr. George Washington Carver

VRNIL SI SE OD DELA KOT VČERAJ, predvčerajšnjim ali lani. Truden in zbit si se zleknil v naslonjač. Razgrnil si časopis in se na videz zatopil vanj. Toda najbrž ne čitaš. Samo brskaš, brezbrizno brskaš in zopet zreš slepo predse, misli ti pa uhajajo bogye kam.

Že hočeš vreči časopis nazaj na mizo, kar ti pogled obvisi na sliki v desnem gornjem kotu. Nekam čudno velika je, vsaj enkrat večja od drugih. Nekak spomenik predstavlja. Pogledaš.

Šmentano! Lep je spomenik in visok — kip je vsaj štirikrat višji kot možkar, ki stoji ob vznožju ogromnega piramidnega podstavka. Toda zdaj so se tvoje oči že ustavile na obrazu moža, ki ga spomenik predstavlja. Zagledaš se v ta zagonetni, črni, zamišljeni obraz. Prečitaš ime na podstavku: *George Washington Carver*. Začudiš se, eprav ti ime ni ničesar povedalo. Ogledaš si njegove roke in se vrneš z očmi na obraz. Nobenega dvoma ni: ta mož je zamorec, črnc! Salabosko, zdaj si pa res radoveden. Da so zamorce tako-le počastili, to se še v Ameriki ne zgodi vsak dan!

Nič čudnega, da tako hitro požiraš kratke vrstice, v katere je skuhal novinar ujeti veliko življenje tega izrednega moža. Prečital si, kakor bi mignil. Zdaj razumeš, zakaj tako velika slika in tak veličasten spomenik.

Spet ti oko obvisi na tem črnem obrazu. Nič več ti ni tuj in zagosten. Domač se ti zdi, kot bi bil od tvojega brata, dober, kakor bi bil od tvojega očeta. Skoraj po sestopisemsko razmišljaš: „Glej, črnc se je povzdignil nad belca, ker je bilo boljše njegovo srce, močnejša njegova volja in bistrejši njegov razum ...”

„Prav je tako!” skoraj glasno pribišeš in rahlo, nekam spoštljivo položiš časopis zopet nazaj na mizo.

* * *

Zgodba je pa ostala v tebi. Najbrž je ne boš nikoli več pozabil. Čutiš, da iz teh črnih zamišljenih oči sije nova luč tudi na tvojo življenjsko pot. Pogrezneš se globoko v naslonjač in zapreš oči. Tako sladko je včasih odmreti vsemu zunanjemu. Mir te boža, objame te tema in počasi se odpira tvoje du-

hovno oko. Nocoj ti misel uhaja v Carverjev rojstni kraj, v ponižno, zakotno vasico Diamond. Tu se pogreñeš skoraj za stoletje v preteklost. V leto 1860 si se zamislil.

Na vse strani, kamor ti seže pogled, se razprostirajo bujne plantaze, le v Diamondu samen stoji kakih 30 poslopij: gospodarjeva hiša, majhna cerkvica in šola, nekaj koč, hlevov in shramp. Podaš se preko polj kakšni dve milji proti zapadu in tu te pozdravi skozi zelenje ob rob majhnega gozdčka naslonjena koliba. Ogleduješ jo in ne moreš verjeti, da bi v njej bivala človeška bitja. Kar ti udari na uho otroško vekanje, jok novorojenčka. Mimo prihiti suhljat zamorec z vedrom vode na glavi, te ponižno pozdravi in ti ves srečen zaupa: „Sir, it's a boy, it's George!” In če bi ti mogel razbrati njegove misli, bi razumel njegov skrivnostni smeh:

„Ko bo ta velik, ne bo suženj kot smo mi. George bo svoboden človekl!”

Tako se je torej rodil Jurij Washington Carver.

Tvoja misel se ga oklene in ga spremlja skozi življenje.

Res, komaj je George dobro shodil, je Amerika osvobodila sužnje, med njimi tudi Jurčeve starše. Prišlo je osvobojenje vsaj na papirju. Prišlo je vsaj majhno olašanje hitro, skoraj nepričakovano, čeprav so črnci hrepeneli po njem in ga pričakovali dolga stoletja. Majhno olajšanje je bilo. Saj je George že nekaj let pozneje, ko je skupaj z otroki bogatih belcev hodil v šolo

v Diamond, v svojem otroškem razumu spoznal, da bo pot do resnične in vsestranske svobode še zelo zelo dolga. Spomniš se besed, ki jih je ob odkritju Carverjevega spomenika izpregovoril Jurijev nekdanji sošolec, sivolasi starček Forbes:

„Česar nisem mogel takrat doumeti, je to, zakaj je Jurij že kot otrok vsak zapuščal našo družbo in se dalje časa sam samčat in ves zamišljen sprehajal po vaškem gozdu.”

Ga je mar svet, kakoršnega je našel, ko se je rodil — svet revščine, prezira in zasmeha — razočaral in mu je hotel v svoji otroški domišljiji začrtati plemenitejšo potezo, mu ustvariti lepši obraz?

Takšna so bila detinska in otroška leta siromašnega, zaničevanega, razočaranega zamorčka Jurija.

Slediš mu v njegovo mladeničko dobo. Prav nič se ne čudiš, ko ga najdeš na veselicah, kjer pojči razteza harmoniko ali igra na klavir. Takoj ko se srečaš z njegovimi zamišljenimi očmi, razumeš, da Jurija ta beg iz trpke stvarnosti v pijočano zamaknjenost ne bo mogel trajno zadovoljiti.

In res, že drugo jutro — in vsako jutro — beži Jurij v samoto, daleč med polja in travnike, kjer s čopičem v roki ustvarja svoj svet. Z veseljem ugotoviš, da je Jurij povsod pravi mojster. Daleč naokoli ni boljšega med pevci in muzikanti in za njegove slike se potegujejo razne umetniške ustanove. Spomniš se, da ena visi celo v znameniti luksemburški galeriji v Parizu.

(Konec prih.)

SYDNEY!

SYDNEY!

VAZEN SESTANEK

V nedeljo 13. julija ob 3. popoldne
Cerkvena dvorana St. Francis, Paddington
Več o sestanku čitajte na strani 2 v tej številki.

VSI VABLJENI!

Izpod Triglava

so bile take besede naročene „od zgoraj” ali so jih pridigarji izrekli iz lastnega nagiba.

ŠKOF ANTON VOVK, upravitelj ljubljanske škofije, je baje tudi med tistimi jugoslovanskimi škofi, ki bo smel iti v Rim poročat sv. Očetu še v teku tega leta.

FILM O LURDU smejo kazati v cerkvah, drugje ne, pa kaže, da se te pravice v obilni meri poslužujejo. Iz raznih krajev omenjajo, da so videli za letošnjo stoletnico lurški film v domači cerkvi in zraven govor o Lurdru. Tako so dosti dobro poučeni o praznovanju stoletnice, čeravno jim je romanje v Lurd zabranjeno.

SLOVENSKI AMERIKANCI bodo poromali v Lurd — oziroma so deloma že — kar v dveh skupinah. Ena skupina pojde iz Lurda v Rim, od tam na Sveti Višarje, od tam pa neko število romarjev tudi v domovino. Doma jih bodo zelo veseli in se v mnogih krajin pri-

pravljam na lep sprejem — v kolikor bodo „ablasti” dopustile ...

NOV ŠOLSKI ZAKON snujejo za vso državo. Na načrtu je med drugim tudi ta zanimivost, da bodo ljudske šole imele osem letnikov, gimnazije pa samo štiri. Osmošolc-gimnazijev torej ne bo več.

LAHEN POTRES so imeli v Ljubljani in po Gorenjskem okoli Kranja na sv. Jožefa dan. Nekaj stavb je poslopij je razmajal in kak dimnik je padel. Poročila ne vedo povedati o kaki večji škodi.

POD LJUBLJANSKIM GRADOM so izkopali tunel, ki veže Vodnikov trg od Mestnega doma s Karlovško cesto na dolenjski strani. Širok je 11 metrov in je zgrajen v obliki črke S. Zaenkrat tunel še ni dan v promet, tako obliko so mu pa dali zato, da bi v primeru zračnih napadov služil kot zaklonišče.

V ŠENTPETRU, Savinjska dolina, so izkopali dobro oliranjeno svetišče in prvi stoletij ko Kristusu. Tudi ostanke bogate vile, ki je

verjetno bila last oblastnika v tedanji rimski Celeji. Stavba in razni spomeniki v njej in okoli nje so bili izklesani iz pohorskega mramorja.

V SORI PRI MEDVODAH je Marija Detela umrl mož Valentin, pa ni mogla najti človeka, ki bi zanj skopal grob. Končno je le našla prijatelja, ki je to napravil zanj. Dva dni po pogrebu še zmerom ni bil grob zasut. Detelova je to javno povedala v ljubljanskem časopisu in dostavila vprašanje, če je vse to zato, ker je revna.

V SLOVENSKEM PRIMORJU na jugoslovanski strani imajo po zadrugah in kavarnah precej televizijskih aparativov. Mnogo ljudi se zbira okoli njih in gledajo predvsem italijanske oddaje. Zadnje tri velikega tedna je oblast oddaje dala prekiniti, da ne bi ljudje gledali verskih oddaj. S tem je pa ljudi nehote pognala v cerkev, kjer so videli in slišali še kaj več kot bi jim mogla nuditi televizija.

V TRSTU si pripovedujejo zgodbico. Hišni posestnik je ponos ob dveh telefoniral sosedu in mu dejal: Ne morem spati, vaš pes preveč laja. Naslednjo noč je sosed enako poklical ob dveh hišnega po sestnika in mu povedal: Obžalujem, pri nas nimamo psa.

„KAR NAPREJ“ Dr. Ivan Mikula

PO PRATIKI JE BILA SICER že jesen, v naravi pa dozdevna pomlad, nagajivo spominjajoča na resnično pomlam za devetimi goram, za desetimi vodami. Toplo sonce, sveže zelenje, pomladna svetnika Jurij in Marko — vse je pojilo pomladno domisljijo. V daljni ožji, pogosto pretesni slovenski domovini dečki in fantje od vasi do vasi Šent Jurja podijo in se mastnih darov prijaznih gospodinj veselijo ...

P. Rok Romac — hudomušnježi mu pravijo „Rock-n-Roll“ — je spretno krmaril, verižil in podil svoj „ljudski“ avto, da sva srečno ubežala velemestnemu drenju in se slednjic na Hume Highway sprostila v slikovito deželo južnozapadno od Sydneja. Mimogrede sva v Bermudi zavila h gostoljubnim Bizjakom, da je mama smela sveti in pražiti p. Roku prvi, meni pa drugi zajtrk — pravcati šentjurški obed. Atej se je pa zahvaljeval z rujno kapljico za godovna vočila, ki sva mu jih bila s Pavletom brzjavila za Jožefovo s Snowy Mountains. Veselega kramljanja in poslušanja velikonočnih in narodnih plošč v prijazni hiši bi se menda ne bili naveličali, da ni trešeilo med nas Rokovo neizprosno povelje: „Kar naprej!“

Doma so Markove procesije dolge. Od sv. Jurija v Hodisah do sv. Ane nad Ribnico je bilo navdol, počez in navkreber med Hodiskim in Vrbskim jezerom za troje glasnih rožnih vencev in litanij. Danes moliva ob stokilometerski brzini rožni venec in litanije vseh svetnikov, ki so najbrž že vsi zapustili najin avto, ko tako kruto kršiva prometne predpise, Camden, Picton, Bowral, Moss Vale, Goulburn, Yass, Gundagai — vsa lepa mesta ostajajo za nama, saj menda

KARDINAL STEPINAC ja po najnovejših spet pri boljšem zdravju. Ko je pred dobrim mesecem umrl v Rimu ameriški kardinal Samuel Stritch, so razni listi in časopisi poročali, da je tudi Stepinac med kandidati za slovo od tega sveta. Njegova stara bolezna, menda nekaj podobna Stritchevi, da se je ponovila in postaja do konca trdrovratna. Pa kot zdaj kaže, se je zdravje hrvatske Eminence le spet obrnilo na bolje. Je pa kardinal še zmerom v nekakem hišnem zaporu v župnišču svoje rojstne vasi Krašč blizu Zagreba.

V LURDU so našli med starimi papirji sto let staro pismo, ki ga je dne 9. marca 1858 pisal lurški župnik Peyramale svojemu bratu Aleksandru. To je bilo torej komaj kakšne štiri tedne po prvem prikazanju Brezmadežne Bernardki. Opisuje dogodke pred votlino in neustrašenost dekllice, ki so ji oblasti skušale preprečiti obiske pri votlini. Omenja tudi prvi čudež, ko je neko slepo dekle pred votlino nenadoma spregledalo. Župnik ob času svojega pisanja še ne kaže nobene vere v prikazanja ali čudež nad slepo dekllico, le opisuje dogodke kot so se godili, zraven pa izraža začudenje nad njimi in uganjanje, kaj naj vse to pomeni za bočnost. Od drugod vemo, da je bil Peyramale zelo strog napram Bernardki in je le s težavo premaoval nejvoljo nad njo.

velja ta pot za najdaljšo Markovo procesijo najinega župnikovanja: nad 300 milj od Sydneja do mesta Wagga-Wagga!

Wagga — poljedelsko središče

Wagga v jeziku avstralskih črncev pomeni vrano in da označijo množino vran, morajo besedo ponoviti. Wagga-Wagga torej pomeni mnogo vran, srak, škorcev, krokarjev. Namenoma sem preslišal poroglivo opazflo kuharskega šefa Vladota v hotelu „Romano“, kjer stric Pavle z nemškim priimkom in poštenim slovenskim srcem hladno pivo in žgočo kapljico toči, češ: „Saj so vsi kraji širom po zemeljski obli Wagga-Wagga, če le prebivajo tam človeška bitja obojega spola ...“

S p. Rokom sva imela visokega gostitelja v osebi prevz. škofa dr. Henschke-ja, ki naju je obsul s prav škofovsko gostoljubnostjo. V svojem dvorcu ima kar 6 lepo opremljenih sob za goste. Škofove gostoljubnosti se je menda navzelo vse mesto. Kamorkoli sva stopila: Presentation Convent, Calvary Hospital, Teachers' Training College, domovi Slovencev in Hrvatov, povsod so naju obrisali s prijazno gostoljubnostjo. Tembolj kruto je spet in spet zadonela sredi najlepšega kramljanja odločena Rokova beseda: „Kar naprej!“

V soboto zvečer smo imeli v stolnici spovedovanje, drugi dan je bila naša posebna služba božja v cerkveni dvorani Conventa. Oba sva popridigalo vsak v svojem jeziku. Pred mašo in po njej smo svirali lemontske velikonočne pesmi iz zbirke „Marija Pomagaj“. Naši ljudje in častne sestre se kar niso mogli ločiti od slovenskega potravanja, pesmi in alelufe. Tu je celo hudo povelje „Kar naprej“ prišlo ob veljavo. Verniki, ki so po dese-

tih letih spet slišali pridigo in cerkveno petje v domaćem jeziku, so se ginjeni zahvaljevali. Kakor na Bledu je tudi v naš vseh pozvanjal zvonček želja, da bi se kmalu spet ponovila slovenska služba božja v Waggi-Waggi.

To mesto je središče velike farmarske pokrajine in šteje nad 25.000 prebivalcev. Razsežne pšenične, govedorejske in ovčje farme prinašajo meščanom dosti dela in zasluga. Med njimi so slovenski rojaki zelo zadovoljni in upravičeno ponosni na svoj napredok. Niti enega nezadovoljnega nisem našel, ki bi škilil v industrijske kraje in velika mesta. Podjetni in delavnici so stope na trdnih tleh in ne gradijo gradov v oblakih.

His Lordship škof Henschke zelo uspešno podpira „Rural Movement“ (povzdigo kmetovanja) in nudi novim priseljencem vso pomoč, da morejo čimprej postati samostojni farmarji — na svoji zemljji svoji gospodje. Rural Movement pa koristi tudi rokodelcem, gradbenikom in trgovcem, da jim ne zmanjka dela in zasluga, zakaj „zemljški gospodje“ hočejo tudi imenitno stanovati.

Škof je tudi sam sin farmarske družine v S. A. Pred 110 leti se je njegov ded, s Poljaksinjo poročen, iz Šlezije preselil v Avstralijo. Škofi starši so še govorili nemški in kot deček je znal ta jezik tudi on. Toda med študijem in pastirovanjem mu je nemščina splahnela. Ob njegevem pripovedovanju o tem sem se zamišlil. Koliko potomcev sedanjih naših naseljencev bo čez 110 let v Avstraliji, ki bodo spoštljivo govorili o svojih slovenskih dedih in babicah ...? Ali bo še kdo, ki bo v našem jeziku pripovedoval so svojih prastarših, ki so prišli v Avstralijo okoli leta 1950? Že vnaprej slava taki beli vrani v letu 2060!

Ob takem razmišljjanju se je bilo nekoliko laže pokoriti krutemu povetu: „Kar naprej!“ in zapustiti gostoljubno Waggo s prepričevalnim: Na svidenje!

Že drčimo skozi farmarsko pokrajino in premerimo mesta Junee, Cootamundra in Young. Velika čreda ovac nam kdaj pa kdaj zasti vi cesto, spretni pastirski psi nam jo zopet sproste. Proti Cowri se vzpenjamo više in više, čedalje pogostnejši spremiščevi nam postajajo razsežni sadovnjaki žlahtnih jablan, oranž, citron. Skoro 220 milj je za nami. Pred nami se pa razprostira na planinski višini. Orange — mesto med sadovnjaki

Šteje 25.000 prebivalcev. V njem naju zajame gostoljubna prijaznost Jugovih, Bičekovih, Smolejevih. Planinska noč je pa hladna. Svetlo sonce spet ogreje premažene kosti. „Kar naprej!“ nam je prišel v navado, potreben pa ni več za tistih 120 milj, ki nas še ločijo od Sydneja. Obsežna mesta Bathurst in Lithgow smo brž prebrzeli. V serpentinah se dvigamo na grebene in se spuščamo v doline bajno lepega modrikastega gorovja Blue Mountains. Ponosa izletniška Katomba postreže z drznim razgledom preko strmih prepadow, pečin, vrhov v nedogledne daljave. Morda bo ves ta planinski raj, odstr pred okni Sydneja, kdaj vredni cilj skupega izleta ...

Liki sanke drči voz navzdol proti Penrithu. Sonce je že zašlo, nad Blue Mountains se razblinja zlatordeča zarja v temno nebo. V očeh nam poigravajo luči velemesta, več in več jih zažari, Sydney tone v sijočem morju, v pestrobarvnem valovanju neonske razsvetljave ...

Predani velemestu gojimo v srcu tiho hrepnenje po mirnem sožitju z rojaki, ki smo jih na bežnem posetu spoznali kot ljubitelje podeželskega življenja.

Z VSEH VETROV

ZA DRŽAVNE VOLITVE v Italiji je svetovno zanimanje kazalo mnogo zanimanja. Vse je ugibalo, koliko se utegne levičarjem posrečiti propaganda zoper Cerkev in Vatikan. Komunisti so bili prepričani, da jim bo obsodba škofa v mestu Prato igrala v politične karte. Izkazalo se pa je, da je krščansko-demokratska stranka celo napredovala, čeravno ni dobila zaželeno nadpolovične večine, da bi mogla sama sestaviti novo vlado. Nekaj so pridobili tudi levičarji, toda le na škodo skrajnim desničarskim strankam: monarhistom in novofašistom.

V MELBOURNSKI NADŠKOJI FIJI so katoliški verniki posodili svojemu nadškofu za vzdrževanje cerkva, šol in dobodelnih ustanov že dva milijona tristo tisoč funtov. Od te vsote so v dobrem letu porabili za razširjenje katoliških šol eno tretjino, pa še vedno ne morejo ustreči vsem prošnjam. Število otrok v kat. šolah silno narašča. Z vzdrževanjem lastnih šol katoličani v Avstraliji prihranijo državni vladil silne vsote denarja. Izračunano imajo, da vsak otrok v državni šoli stane vlado 40 funtov na leto. Mnoge katoliške šole imajo po 300, 400, 500 ... učencev, ki vlado ne stanejo nič! In vendar morajo

katoličani plačevati davek tudi za javne šole, za svoje pa dobe od vlade 000 funtov ... Anglija in Kanada sta do svojih katoličanov vse bolj pravični.

AVGUST KOLANDER, lastnik potovalne pisarne, znan tudi pod imenom „leteči Slovenec“, je umrl v Clevelandu. Verjetno so ga poznali tudi mnogi v Avstraliji bivajoči rojaki, saj je na svojih evropskih potovanjih tudi begunska taborična obiskoval in zraven delil pomoč. Delal je veliko, svojo pisarno je dvignil do odličnega ugleda, pa mu ni šlo zgodil za zasluzek, pač pa tudi za dobrodelje. Naj mu bo Bog plačnik. Pisarno bodo vodili dediči naprej, rajni je bil vse življenje samec.

JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE bodo mogli v doglednem času napraviti obisk pri papežu v Rimu, taki glasovi se že nekaj časa čujejo. Leta in leta tega niso mogli napraviti, čeprav bi moral vsak škof na pet let priti osebno poročat sv. Očetu o stanju škofije. Z zvezi s temi glasovi, ki se pa morajo seveda šele izkazati za resnične, so poročila, ki trdijo, da ima kmalu priti do večje verske svobode v Jugoslaviji in do boljših stikov z Vatikanom. Bomo videli.

ANTON DERMOTA, član duajske opere in dobro znan rojakin v Avstraliji, je okoli velike noči pel v Argentini za argentinsko publiko. Med drugimi pesmimi je zapel tudi koroško narodno: Kje so tiste stezice? Kot povsod je tudi doli žel obilo priznanja.

PETDESETLENICO obstanka je nedavno z veliko slovesnotjo praznovala slovenska narodna šola v Št. Jakobu v Rožu. Vodilo jo slovenske šolske sestre. Tisoči zavednih Koroščev so se zbrali na slovesnost od vseh strani epega Korotana in s tem ponovno dokazali svojo narodno zavednost. Z dosti čednim govorom je počastil slavnost tudi deželni glavar dr. Wedenig.

KAKOR VOJNA NAPOVED Sovjetom in Kitajski se je glasil Titov govor, ki ga je imel v nedeljo 15. junija Tito pred 50.000 poslušalcu v Labinu, Srbija. Po poročilih dnevnega časopisa, ni bil še nikoli tako borben kot to pot. Zavrnili je očitke Hruščeva in Mao-tsetunga in obenem obtožil vse komuniste zunaj jugoslovenskih mej, da so zavrgli nauke Marksja in Engelsa. Politični krogi sodijo, da mora Tito vedeti o zakulisnih težavah Sovjetije, sicer bi si ne bil upal izzivati Sovjetije na „junaški mejdan“.

KRIŽEM AVSTRALSKA SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Junee. — Najlepša hvala, da ste me vpisali med ude Mohorjeve družbe v Celovcu. Spominjam se svoje rajne matere, kako težko je plačevala naročnino za knjige in liste, ki jih v naši hiši ni manjkalo. Vsa leta, kar se spominjam, je oče plačeval Domoljuba, mati pa Bogoljuba, Cvetje, Salezijanski vestnik in Glasnik Srca Jezusovega. Lahko rečem, da je bila naročnica vseh verskih listov, čeravno je bilo na kmetih težko za denar. Mogoče poznate kmečke „skrinje“. Ko sem jaz pred vojno zapuščala dom, je bila ena taka skrinja pri nas polna mohorskih knjig, druga pa listov in časopisov — vsak letnik posebej vezan. Zato si mislim, zakaj ne bi vsaj malo posnemala mater, saj se mi zdi, da bi jaz laže plačala 10 funtov za mohorske kot moja mati en dinar tiste čase. Posebno lep spomin na rajno mater pa imam s knjigo o sv. Janezu Bosku. Njegov življenjepis je izhajal, mislim, tri leta v Salezijanskem Vestniku, pa ga je moja mati hranila in dala vezati v krasno knjigo. Pred nekaj meseci mi jo je poslala sestra od doma. Saj jo znam že skoraj na pamet, pa jo rada še in še prebiram. Naj še povem, da smo bili na obisku v Sydneju. Bilo je kar lepo, ali preden človek v ogromnem mestu najde, kar išče, to krade čas. Prihodnjič se bomo že malo bolje spoznali. — Družina Ferfolja.

Sydney. — Nagle smrti je ponoči od 8. na 9. junij umrl rojak Jože Geržina v predmestju Waterloo. Bil je dolgo vrsto let v Avstraliji, menda vseskozi v Sydneju. Sem je prišel iz bližine Ilirske Bistrike kot mlad fant in ostal neoženjen do smrti. Dočkal je nekako 60 let. Pogrebne obrede je opravil za njim v torek 10. junija dr. Ivan Mikula. Naj v miru počiva. — Koničar.

Cooma. — V soboto 14. junija sta se poročila pri nas Aleksander Bole iz Hrenovega pri Postojni in Ivanka Oražem iz Selc pri Slavini. Poročne obrede je opravil dr. Ivan Mikula, ki je na prošnjo mladoženčev prihitel iz Sydneja. Veliko sreče na novo življenjsko pot! — Imamo pa tudi žalostno novico. Pri mestu Adaminaby se je v avtomobilski nezgodi težko ponesrečil rojak Ciril Janšek, doma iz vipayanske doline. Desna noga je hudo prizadeta, enako trebušno ogrodje. Operacija se je posrečila in bolnik potrežljivo čaka popolnega okrevanja v bolnici. V veliko tolažbo so mu obiski g. Molnarja, ki ga vsak dan obiše in preskrbi zanj vse potrebno. Posebej ga je potolažil obisk bratranca St. Furlana, ki je prifrčal iz St. Albansa. Obiske je dobil tudi iz Sydneja: prišel je sovaščan St. Ferjančič in Burwooda in dr. Ivan Mikula iz Rose Bay. Pogosto se pojavit ob bolnikovi postelji g. Vlado Menart in direktor Snowy Mountains Kaiser Co, seveda pa še razni drugi rojaki in znanci. Bog daj, da bi obiski kmalu postali nepotrebni, namreč v bolnišnicu! — Prijatelj.

Sydney. — Novi poročni pari so bili: Franc Zadnik, doma iz Pregraja, in Marija Penko iz Kozjane, poročena 31. maja v St. Francis,

Paddington; Anton Špiclin iz Gorenje Bistrice v Prekmurju in Gizela Kerec iz Radcovcev, tudi v Prekmurju, poročena istotam dne 21. junija; Leopold Uhl iz Maribora in Berta Mackovič iz Zemuna tudi v Paddingtonu 28. junija; Lucijan Bogatec iz Trsta in Zorislava Kapelj v St. Patrick's dne 21. junija; Jože Tomšič iz Knežaka in Danila Staiber iz Podgraj v St. Patrick's 28. junija. Vsem obilo sreče! — Krstite so imeli v družini Emila Fretzeta in ge. Štefke v Cammeray. Héerkica, tretji otrok, je v cerkvi St. Mary's, No. Sydney, dobila ime Anika Antonija, ko jo je g. dr. Mikula obilil s krstno vodo. Čestitke! — Koničar.

VICTORIA

North Fitzroy. — Časopis MISLI mi zelo dopade. Prvič sem ga dobil v roke že ob izstopu z ladje Aurelia. Delil ga je p. Bazilij. On nas je tudi spravil iz Bonegille in nam oskrbel stanovanje. Bog mu povrni. Ko sem postal naročnik lista, sem prejel zaostale številke in v dveh dneh vse prebral. Pošiljam naročnino in dar za sklad. Želel bi zvesteti, kam sta se iz Bonegille preselila Anton Kyaternik in žena. Sem popolnoma zgrešil sled za njima. Bom hvaležen, če se mi oglasita, ali pa kdo drug pove, kje sta. — Martin Krajnc, 251 McKean St.

St. Albans. — Zima je tu in človek nehote misli na tisti topli domači zapeček, izza katerega se je lahko iz srca smejal okoli vogalov zavijajoči burji ali pa pomiloval ljudi, ki so se morali prebijati skozi metež po svojih opravkih. Tak zapeček bi nam tudi tu prav pridel. Veter žvižga prav po kraško, namesto snega ti pa postreže v glavo ali kamor pač prileti s sodro, če ne s točo, da ti upade ves pogum in jo kar najhitreje pobrišeš v zavjetje. — Odbor tukajnjega slovenskega društva se za zimo ne meni mnogo. Pred par tedni je kljub temu, da je vreme kazalo prav grdo, imel svojo plesno zabavo. Nebo mu je bilo milostno, naredil se je krasen večer in zabava je prav lepo uspela, čeravno je bila namenjena bolj za „domačo vas“. Za širšo slovensko javnost pa bo odbor priredil veselico dne 26. julija v mestni dvorani Kensington in sicer zvečer. Odbor vladno vabi vse rojake, prijatelje in znance, da pridejo in se poveselijo v veseli domači družbi. Ne bojte se mraza, godba bo ognjevitva in tak bo tudi raj. Poskrbeli bomo seveda za toplo in mrzlo pijačo in jedačo. — Odbor.

SOUTH AUSTRALIA

Nangwarry. — Spoštovani družini Rudolfa Mežnarja in ge. Erne se je rodil četrti otrok, ki so mu dali pri krstu ime Peterček. Ko bo fantek nekoč videl na lastne oči, da je prišel med dobre ljudi, bo gotovo zelo vesel. Privoščimo mu, „dobrim ljudem“ pa seveda tudi. — Novičar.

QUEENSLAND

Brisbane. — Članica „Planinke“ ga, Ivanka Stavar, je prejela žalostno poročilo, da ji je v domovini umrla mati. Iskreno sožalje! — Družini Franca Breskvarja se je rodil sinček, ki je pri krstu dobil ime Andrejček. Čestitke! — Z oddišnim uspehom je zaključil srednjo šolo Rudi Gréman. Profesor ga je javno postavil za zgled součencem. Čestitke! — Blizu znanega kraja Mt. Isa, kjer so veliki bakreni rudniki in zaposlujejo največ novih doseljencev, med njimi tudi Slovenec, so dali v promet veliko umetno jezero. Zajezili so neko dolino in jo napolnili z vodo. Za tamkajšnje kraje gotovo nekaj novega. Naj bi nam kdo od tam gori kaj več napisal o tem. Mi „južnjaki“ bi mu bili hvaležni. — Slišati je, da družba Mt. Isa Ltd. zelo po malem sprejema nove delavce. Cena rudi je namreč na svetovnem trgu tako nizka. Naj se nihče ne prenagli, da bi se odločil za pot v Mt. Iso, češ, gori me čaka zaposlitev ... — Janez Primožič.

Brisbane. — Na dan 1. junija smo se brisbanski Slovenci ponovno zbrali v naši „župnijski cerkvi“ St. Mary's. Poprej smo imeli v načrtu romarski izlet v Marijino svetišče na Tuartholmu za praznik Marije Pomagaj. To smo pa odložili, ko smo zvedeli, da pride med nas g. dr. Mikula. Poslušali smo njegovo pridigo, ki nam je razlagala Marija Pomagaj kot Kraljico Slovencev, nato smo pred podobo brezjanke Marije, ki jo je velikodušno posodila spoštovana družina Plut, slovensko zapeli lovretanske litanije in še kaj pomolili. Nato smo se zbrali v dvorani k običajni čajanki, kjer so nam postregle naše gospe. Seznamili smo se z novimi rojaki in rojkinjami, ki so se odzvali našim vabilom, naj se vključijo v našo slovensko skupnost. Tako upamo, da se bomo večkrat videli in pomnožili članstvo v klubu „Planinka“. Čeprav smo morali izlet na Tuartholm zavoljo slabega vremena odložiti na 3. nedeljo v oktobru, smo vendar lahko z uspehom te verske in družabne prireditve popolnoma zadovoljni. — Poročevalec.

Brisbane. — Včeraj 15. junija je bila procesija Sv. Rešnjega Telesa. Slovenska skupina je šla za lastnim banderom, ki ga nam je pustil tu „na posodo“ g. dr. Mikula ob zadnjem obisku. Neše bandero je bilo najlepše, čeprav so bila morda druga bolj dragocena. Dan je bil jako mrzel in burja je pihala, zato je bila naša skupina bolj majhna. Zdaj bomo začeli nabirati med rojaki darove za lastno bandero, ki bo moral biti tako lepo in nositi napis, ki nas bo jasno predstavil, kdo smo. Tudi drugi imajo na banderih napise lastne narodnosti. Najlepše pozdravlja — Kristina Plut.

POŠTNE ZNAMKE

Če je kdo med bralcji, ki dobiva pošto iz tujih držav, pa znamk ne spravlja, nam bo napravil veselje, če začne znamke zbirati in jih od časa do časa pošlje na MISLI. Prav lepa hvala! — Uprava.

BRISBANE POROČA O OBČNEM ZBORU

Članstvo naše „Planinke“ se je zbralo v lepem številu na 3. občeni zbor v soboto 3. maja. Skupščino je odprl predsednik g. Anton Kranjc z nekaj pozdravnimi in navduševalnimi besedami. Nato smo na njegov poziv z enominutnim molkom počastili spomin tragično premunile članice ge. Čarmanove.

Tajniško poročilo je podal g. Janez Primožič. Povedal je o bolj ali manj uspešnih klubovih zabavah in zraven poudaril, da je prvi namen zavab medsebojno boljše spoznavanje, obujanje spominov na domače ognjišče in medsebojno posvetovanje, kako si olajšati vživljanje v novo domovino. Poročal je tudi, da ima „Planinka“ dobre zveze z melbournskim „Slovenskim klubom“, ki ji pošilja svoje glasilo VESTNIK popolnoma brezplačno.

Glede članstva ne stojimo slabo, saj skupno število nekako odgovarja številu Slovencev v tem kraju. Le redki se drže proč, pa takih je povsod nekaj.

Iz poročila blagajnice ge. Kristine Plut je razvidno, da je društvo od zadnjega občnega zборa finančno dokaj napredovalo, bolniška podpora je pa bila potrebljana samo enkrat bolnemu članu.

Društveni gospodar se je v svojem poročilu zahvalil g. Antonu Kondi, ki je brezplačno napravil za društvene zabave 7 novih klopi.

Knjižničar g. Jože Košorok je povedal, da je knjižnica sicer še v povojuh, vendar šteje 17 slovenskih knjig. Pozval je vse navzočne, da po svojih močeh podpro to prepotrebno društveno ustanovo.

Volitve novega odbora so prinesle le neznatne spremembe v osebju na vodstvu. Tako na prvi seji se je odbor takole konstituiral:

Preds Anton Kranjc, podpreds. Anton Vogrin;

tajnika Janez Primožič in Jože Košorok;

blagajnika Kristina Plut in Andrej Lahajnar;

nazd. obdar Josip Fon, Elizija Vogrič in Jože Plut;

gospodar Anton Konda;

knjižničar Jože Košorok;

kulturni odsek Darinka Strugar, Danica Cek, Ivanka Dekleva, Francka Dekleva, Marija Lukač, Angela Grlj in Jožica Tomšič.

Pri točki Slučajnosti je padel marsikak dober nasvet, kako naj se v bodoče izvaja naš program družabnosti pri zabavah in drugače.

Celotno zborovanje je poteklo v dokaj lepem redu in razšli smo se z zavestjo, da je naša PLANINKA živa in delavna. Vsak bo pa svoje napravil, da se njeno življenje še poglobi in delovanje pospeši. Vsem iskrena zahvala! — J.P.

Dne 17. junija smo dobili pismo, poštni pečat Adelaide, oddano 14. junija. V pismu listek in dva funta. Označeno: 1 za naročnino, 1 za Sklad. Pripomba: Oprostite moji zamudi.

To je vse lepo in veselo, toda imena in naslova ne na kuverti ne v pismu. Kdor je poslal, naj se ponovno javi, da vemo vpisati.

Uprrava.

IZ SLOVENSKE DUHOVNIŠKE PISARNE

V čast sv. Cirila in Metoda

V nedeljo 13. julija ob navadni uri slovenska služba božja v St. Patrick cerkvi. Sveta maša bo darovana v čast svetih slovanskih apostolov po naročilu Neimenovanega v prav poseben namen. Vsi vabljeni.

Romanje je bilo prav lepo

Prvi poskus romarskega izleta, ki je bil v nedeljo na binkoštno nedeljo, se je prav čedno obnesel. Bilo je dovolj udeležencev, da se je mogla procesija lepo razviti okoli cerkve in končno vanjo pred oltar. Sledila je pridiga g. dr. Mikule, potem pete litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Da bi le vsi še malo bolj usta odprli pri odpevanju litanijam. Pa drugičkanje? Po cerkvenem programu je bilo že v cerkvi in nato zunaj dosti slikanja, urednik MISLI pa še ni dobil nobene slike, da bi jo priobčil . . .

Prihodnje skupno romanje

Dne 17. avgusta, v nedeljo po Marijinem VNEBOVZETJU, bomo poromali v Marijino cerkev v Chatswood, North Sydney. Dohod-

APOSTOLA SLOVANOV V NOVI SLAVI

P.B.A.

Papež Leon XIII., ki je vladal Cerkev mnoga desetletja pred letom 1900, je bil velik častilec sv. bratov Cirila in Metoda. Zapovedal je, da se njun god obhaja po vsem katališkem svetu. Odobril je posebno sv. mašo njima v čast in duhovniške dnevnice (brevir), ki jih vsi duhovniki po vsem svetu opravljajo na godovni dan slovanskih apostolov. V brevirju je med molitve vpletten tudi kratek življenjepis obeh bratov, kakor je to pravilo pri vseh svetnikih za dan njihovega goda.

Pri življenjepisih je treba imeti pred očmi zgodovinska dognanja, drugače se nemogoče točno pisati o življenju tega ali onega. Brez poznanja zgodovine se v življenje svetnikov rade vmešajo „legende“, ki so lahko prav lepe, niso pa zgodovinsko dognane. Cerkev po možnosti rada poskrbi, da se v brevirju pove čista zgodovina, ne pa lepe legende. Toda ko gre za svetnike, ki so živelii pred tisoč leti ali več, vsa zgodovinska dognanja niso vedno na ponudbo. Zgodovinarji neprestano brskajo po starih dokumentih in vedno kaj novega odkrijejo. Razumljivo je, da življenje in delo svetih slovanskih apostolov v prvi vrsti študirajo slovanski zgodovinarji.

Tako je prišlo do spoznanja, da je življenjepis naših dveh svetnikov v brevirju izza časa Leona XIII. nekam zastarel. Da bi se vpletel v brevir nov življenjepis, odgovarja joč današnji zgodovinski znanosti, za to sta se zavzela olomuški (na Českem) nadškof Jožef Matoch in belgrajski nadškof Josip Ujevič. Na njuno pobudo sta češki profesor Vašic in slovenski učenjak dr. Franc Grivec sestavila nov življenjepis sv. Cirila in Metoda, ki naj

prav pripraven od vseh strani. Zaznamujte si ta dan, več bo pa povedala avgustova številka, če Bog da.

MARIJI POMAGAJ

(Za prvo romanje v Sydneu)

*Marija, danes čula si,
da ljubimo Te tudi mi,
ki smo v Avstralijo prispleli,
da z novim upom bi začeli.*

*Slabotna lučka v nas brli,
pogosto komaj še živi.
Ti veš, kako smo v svet pognani,
v skrbi vsakdanje zakopani.*

*A glej, ko k Tebi romamo,
že prvič nas je zbranih sto.
Število naše druge dviga,
slabotno lučko v plamen vziga.*

*Pogled nas vseh je vate uprt,
povej nam svoj za nas načrt!
Na pot k Očetu stopi z nami,
kot Mati kliči, vodi, drami!*

Ivan Kobal

Sv. Ciril in Metod v brevirju

I.

Brata Ciril in Metod sta bila rojena v Solunu v družini pobožnih in plemenitih staršev in sta že od rane mladosti odlikovala v krščanskih krepostih in učenosti.

Metod, ki je bil lepe postave, je slovel v pravnih in vojaških vedah in je mnogo let opravljal take službe.

Ker pa mu je bilo več za rešitev duše kakor za posvetne časti, se je odrekel svetni oblasti in se umaknil v samostan na goro Olimp v Bitiniji.

Mlašji brat Ciril, ki mu je bilo ime Konstantin, se je od otroštva posvetil premišljevanju in preučevanju svetih ved ter si je izbral za nevesto Zofijo, to je božjo Modrost.

Po očetovi smrti je obiskoval

dvorno visoko šolo v Carigradu, kjer je zaslovel zaradi svetega življenja in velike učenosti.

Zavrnil je visoko ženitev, časti in bogatstvo, ki so mu jih ponujali, in je goreče hrepnel le po prvotnih Adamovih časteh, ki jih je Kristus obnovil.

Po mašniškem posvečenju je tako dovršeno učil filozofijo, da so mu dali častni pridevek Filozof.

On pa se je izogibal svetne slave in vrvenja ter je odšel v samoto na Olimp.

Ko ga je cesar z bratom Metodom poslal k Hazarom, da bi pravil pot krščanski veri, je v tvarijskem Kerzonezu odkril relikvije sv. Klemena, papeža in mučenca.

Nalogo je uspešno izvršil, se vrnil v Carigrad in se spet posvetil molitvi in premišljevanju. (Dalje prih.)

POLNA VREDNOST ŽIVLJENJA

Škof Gregorij Rožman

Koliko je vredno naše življenje? Kakšno vsebino naj mu damo, da bo doseglo polno vrednost? Kaj in kako naj delamo in vršimo razne posle, da bo naše življenje to, kar škof Fulton Sheen izraža z besedami: „Življenje je vredno, da ga živimo?“ Odgovor na ta vprašanja nam daje zgled Jezusovega življenja. Njegovo božje-človeško življenje je bilo največje vrednosti od vseh človeških življenj. Kolikor bomo skušali posnemati Jezusov zgled, toliko vrednost bo imelo naše zemeljsko življenje in toliko bo tudi zaslužilo za večnost.

Jezusovo življensko delo je imelo božjo, neizmerno vrednost, brez ozira na to, kaj je delal. Karkoli je delal, je bilo delo druge božje osebe združene s človeško naravo. Namen njegovega dela pa je bil: v vsem točno in zvesto izpolniti voljo Očetovo. Judom v templju je povедal: „Karkoli namreč dela Oče, dela enako tudi Sin“. Za nas pa velja, da delamo tako, kakor je delal Sin, ko je na zemlji živel enako človeško kakor mi. Tudi naše človeško delo mora biti hkrati božje delo, da bo imelo vrednost pri Bogu. Pa, kako? Jezus je bil Bog in človek, z dvojno naravo v eni osebi. Mi smo samo ljudje, človeške osebe s človeško naravo. Kar torej delamo, ima le človeško vrednost, ne more imeti božje vrednosti. To je res, ako govorimo samo o naravnem človeku. Pa človek more postati več kot je po naravi — in bi po božjem načrtu moral postati več. Poleg naravnega življenja daje Bog človeku še nadnaravno življenje v dušo. Sv. Peter piše, da smo po Jezusu Kristusu postali deležni božje narave; če pa narave, tudi življenja te božje narave. Po katekizmu imenujemo ta delež božje narave in božjega življenja: posvečajoča milost.

Pri svetem krstu nam je po Jezusovem zasluženju Bog vlij v dušo posvečajoča milost, ustvaril novo življenje v njej, ki je delež božjega življenja. Po milosti biva, živi in deluje Bog sam v nas. Sv. Pavel je o tem mnogo pisal v svojih pismih in novokršćene opozarjal na božje življenje, ki ga jim je Sveti Duh dal in se naselil v njih, da so njihova telesa tempelj božji in bi-

vališče Svetega Duha. Če torej Sveti Duh v nas biva in božje življenje v nas živi, tisto življenje, o katerem je Jezus trdil, da je zato prišel na zemljo, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju, tedaj ne delamo samo z naravnimi močmi, ampak Bog, ki je po posvečujujoči milosti v nas, dela z nami in mi z njim. Po posvečujujoči milosti smo otroci božji, in kar delamo, delamo kot božji otroci kakor je Jezus delal kot Sin božji. Naše delo dobi v božjih očeh večjo in višjo vrednost. V tem je polna vrednost našega življenja. Vrednost ni odvisna od poklica, od službe, ne od tega, kako svet ocenjuje naše delo in plačuje, ampak od tega, ali z Bogom delamo v posvečujujoči milosti. Ker je tako, je potem takem odločilne važnosti, da smo stalno v posvečujujoči milosti. Ta skrb je prva in ne bi smeli nikdar pozabiti na njo. Skrb za posvečujujoči milost, z drugimi besedami: varuj se smrtnega greha!

Drugo pa je, da imamo, kakor Jezus, vsak dan namen, vse storiti v skladu z voljo božjo in v čast božjo in iz ljubezni do Boga. Vsako jutro napravimo ta namen: Vse za te, o Bog, po tvoji volji, v tvojo čast, iz ljubezni do tebel! Ta namen mora vsebovati vsaka jutranja molitev. Tako bo vse: naše molitve, naše delo, naše trpljenje Bogu posvečeno. V tem leži važnost jutranje molitve. Nikdar je ne opusti, nikdar je ne pozabi! Nobeno jutro ne hiti tako na delo, da ne bi utegnil napraviti dobrega namena. Nikdar se nikomur tako ne mudi, da ne bi mogel kratke jutranje molitve opraviti, če drugače ne gre, pa medpotoma. Za trdno skleni, da je ne boš nikdar zanemaril. Že zvečer, ko greš k počitku, skleni, da boš zjutra najprvo mislil na Boga in jutranjo molitev opravil. Tako posnemamo Jezusov zgled, ki je po besedah svetega Pavla ob prihodu na ta svet rekel svojemu Očetu: „Glej, prihajam, da izvršim twojo voljo“.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

SAMO EN FUNT NA LETO!

„ČAKA NAS STRAŠNA PRETEKLOST“

STOTO ŠALJIVO-BRIDKO UGO-STOVITVIJO si baje dopovedujejo Poljaki, kaj jim obetajo bodoči dnevi. Dobro leto je poteklo, odkar je Poljska pod vladom Gomulke primeroma zelo svobodno zadihalo. Nihče ni prav verjel, da bo ta svoboda dolgo ostala, dokler v deželi vlada komunizem. Stalina in njegovo nasilje so sicer komunisti sami prekeli, pa so kmalu uvideli, da brez „stalinizma“ komunistično vladanje ni mogoče.

Hruščev je bil tisti, ki je na 20. kongresu v Moski najbolj preklinjal Stalina. Zdaj je pa že popolnoma jasno, da bi bilo treba Hruščevu dati ime: Stalin II. Poljaki zaenkrat morda cd vseh še najmanj čutijo želesno pest Stalina II, zavedajo se pa, da ji ne bodo ušli. Stalinizem je spet na pohodu, preteklost se vrača — z njo vse njene strahote.

Pod nasiljem obnovljenega stalinizma padajo glave v Sovjetiji, na Kitajskem in drugod, trenutno pa najbolj na Madžarskem: Imre Nagy, general Malepeter in cela vrsta drugih, ki so verjeli Hruščevu, da so Stalinovi časi minuli. Komunisti prepozno spoznavajo, da komunistu ne moreš verjeti — ali bo tudi nekomunistični svet to prepozno spoznal?

V svobodnem svetu so vsaj za hip najnovejši dogodki na Madžarskem razburili kri množic. Pov sod kažejo veliko ogroženost. Pa je verjetno spet samo slnamat kres, kot že tolkokrat. Stalin II, dobro ve, kako hitro se poleže razburkanost „na zahodu“. Madžarski Kadar je baje odločno odsvetoval usmrtitev Nagy-ja, češ da bo slabo odjeknilo v zunanjem svetu, pa je Hruščev zamahnil z roko, češ: „Se bodo že pomirili . . .“

„Strašna preteklost“ se ima baje zgrniti tudi nad Tita. Nekateri misljijo, da se je Hruščev le zato tako nenadoma znesel nad Nagyjem in drugimi na Madžarskem, ker zaenkrat še ni mogel Tita zaklati. Madžarska kri mu je za silo

ohladila jezo, obenem pa nekoliko izgladila pot do Titove glave. Stalin I. je Titu moral pustiti glavo na vratu, Stalin II. se je zarekel, da mu jo vzame. Dva petelina ne moreta peti na kupu komunističnega gnoja. Da bo Tito bolj gotovo ob glavo, je bilo treba Nagyu poleg drugih grdobij še to „dokazati“, da je vodil pred dvema leti revolucijo na Madžarskem — iz Titove ambasade v Budapesti . . .

Pred Stalonom I. so Tita obvarovali Amerikanci. Tudi pred Stalonom II. ga bodo poskusili zavarovati. Prav ko nastajajo te vrstice, prihaja vest iz Washingtona, da ima Tito dobiti od tam:

- a. 15 milijonov dolarjev „posebne pomoči“;
- b. 2 milijena za vzgojo, javno upravo in ljudsko zdravje;
- c. za 90 milijonov poljskih predelkov;
- d. orožja, kolikor ga bo mogel kupiti.

Morda ga bodo rešili. Ali se je Tito, v svesti si, da je Amerika za njim, tako šopiril sredi meseca v Labinu in vrgel rokavico Mscvki in Pekingu? Ali se čuti Hruščev dovolj močnega, da bo skušal ameriško pomoč Titu preprečiti? Če je odgovor „da“ — kakšna „strašna preteklost“ čaka tudi naše ljudi tam pod Triglavom in dalje dobi . . . *

„Strašna preteklost“ pa straši ljudi še drugcd po svetu. Trenutno je najbolj nevarna točka: Libanon. Zakonita vlada drži z Zahodom, uporniki jo skušajo vreči. Civilna vojna je v teku. Amerika in Anglija čakata z veliko pomorsko silo, da udarita, če bi se pokazala potreba. Kremelj svari: Udarite vi, udarili bomo mi . . . Nasser v Egiptu skuša posredovati, enako tajnik UN — Združenih Narodov. Kako bo?

Na otoku Cipru vre naprej in naprej. Turki in Grki se ne morejo sporazumeti, Britanci zastonj predlagajo to in ono . . .

Indonezija še tudi ni mirna. Nihče ne ve, kam bo še zajadrala.

Francija in njen De Gaulle sta zaenkrat izginila iz alarmantnih časniških poročil. Ves svet pa slušti, da bosta v doglednem času spet v ospredju . . .

Rdeča Kitajska se spet bolj živo oprijemlje misli na „osvoboditev“ Formoze . . .

In tako dalje. V večje podrobnosti se komaj izplača, da bi se spuščali v tem bežnem pregledu, zakaj stvari se sproti spreminjajo. Ko bodo te vrstice pred vami, bo marsikaj že drugače. Morda se bo vse spet pomirilo, kot se tolikokrat zgodi.

Bog daj, da bi bila bojazen pred „strašno preteklostjo“ neosnovana in da bi se oživljeni stalinizem sam izgloodal! — Hotimir.

“DOM” POZDRAVLJEN!

Za katoliške Hrvate v Avstraliji je začel izhajati nov list pod gornjim imenom. Sam sebi pravi: „versko-kulturno glasilo“.

Naslov: DOM, 45 Victoria St., Waverley, N.S.W. Stane en fum za 12 številk. Urednik: P. Rok Romac O.F.M.

Povejte o tem listu hrvatskim znancem, če še ne vedo zanj.

Novemu tovarišu kličemo: KAR NAPREJ!

NOVO ZALOGO KNJIG

povestnih in poučnih, smo dobili pri MISLIH.

Zaenkrat pa ni časa, da bi se nopravil seznam in cenik za razpošiljanje interesentom. Upamo, da čas za to pride.

Sydneyčani in tisti, ki pridete kdaj v Sydney na obisk, oglasite se osebno, pa si lahko ogledate zalogu in izberete, kar bi vas zanimalo.

66 Gordon St., Paddington.
P. Bernard,

VESELA NOVICA

Velik dan je danes, 21. junija, god sv. Alojzija. Žal mi je, da nisem poslal voščil vsem Lojzkom, kolikor jih poznam na tem božjem svetu. Celo take volje sem, da bi ta dan — če bi imel kakšno „ablast“ — razglasil za slovenski kulturni praznik.

Kaj se je zgodilo?

Po dolgem času je spet nekdo naročil — vse TRI zvezke za TRI funte — Ahčinovo SOCIOLOGIJE!!! To ni bela vrana — SREBRNA jel!

Rad bi ovekovečil njegovo ime, pa nisem vprašal za dovoljenje.

IMAM še veliko izvodov SOCIOLOGIJE, le oglasite se še drugi. Ne čakajte do prihodnjega 21. junija, saj ne bo zamere, če bo naš koledarček za 1959 imel zaznamovanih celo vrsto — kulturnih dni . . . P.B.A.

PRIDITE, MOLIMO!

Vsako nedeljo (razen druge v tem mesecu) je slovenska molitvena ura v stranski kapelici St. Francis cerkve v Paddingtonu. Vsi prijazno vabljeni. — P. Bernard.

JUŽNI KRIŽ

V zlati tišini spokojen
in bridek Južni križ.

S sanjami, z vero v življenje
čakam te, moj paradiž.

V te divje nevihtne čase,
v iskanje brezupnih dni

greje me v burji en spomin,
ena beseda v meni živi.

V plamenu ljubezni vzdrhlevam,
pomešam svoje s tvojimi lasmi

in molim. In v megli samote
iščem tvojih dobrih svetlih
oci.

Neva Rudolf.

LAICNI MISIJONARJI

Trije mladi učitelji iz nadškofije Los Angeles v Kaliforniji (ZDA) so odšli na misijonsko delo v Sudan. Z njimi se je število dosedaj poslanih laičnih moči iz te škofije dvignilo na 25. Lani jih je odšlo 16, ki so se pridružili prvim 6 v Nigeriji, Ugandi, Keniji, Tanganiki in Južni Afriki. Vsi ti laični misijonarji so člani Družbe za pomočne misijonarje, ki jo je ustanovil direktor Družbe za Širjenje vere v škofiji Los Angeles. Je to prva škofija misijonska organizacija za laične misijonarje. Njeni člani so lahko samci in poročeni.

V Padovi se je 7 mladih zdravnikov odločilo za delo v misijonih. V katedrali jim je visok cerkveni dostopjanstvenik blagoslovil in izročil misijonske križe. Dva zdravnika sta odšla v državo Ghana, dva v Kenijo, eden v Nigerijo, eden v Ugando, zadnji pa v Haifo, ki je v Palestini. Tisti med zdravniki, ki so oženjeni, so vzeli s seboj tudi žene. — „Kat. Misijoni“.

Darovi za „Sklad“

Po 2-0-0: N.N. Vic. —

Po 1-0-0: Alojz Jereb, Ema Kowalski, Milena Zanin, Marija Grassmayer, Vlado Gros, Pavel Rupnik, Matija Cimerman, Franc Komar, P. Baz, Marjan Mohorič, Marija Cienar, B. Frič, Anton Vodeb, Alojz Hrast, Jože Pangre, Vinc Maurič, Emil Pahor, N.N.S.A.

Po 10-0: Ludvik Pirnat, Roman Reja, Anton Kosi, Lojze Rebec, Franc Vravnik, Pavla Bernetič, Luka Schatter, Feliks Kovačič, Anton Šajn, Alojz Žbogar, Alojz Kofol, Stanko Šajnovič, Frank Tomšič, Jože Štolfa, Rudolf Hlis, Janez Gerlec, Ivan Žic, Slava Cvetnič, Janez Bogataj, Jaka Rejec, Berta Slavec, Rudi Drčar, Anica Dovgan, Feliks Drobčič, Otmar Raner, Ludvik Šmuc, Martin Krajnc, Anton Kračina, Miha Molnar.

Prav iskrena hvala vsem in še drugim se priporočamo.

Darovi za Sklad omogočijo, da list izide od časa do časa na 12 straneh namesto na 8. Tako tudi pričujoča številka. V zadnjih dveh mesecih se je nabralo ravno dovolj za 4 dodatne strani. Zato le: „Kar naprej“!

DOBRE KNJIGE SI LAJKO NABAVITE PRI NAS.

„Svoboda v Australiji

ni mrtva!“

POD GORNJIM GESLOM SE JE SYDNEYSKI jutranjak DAILY TELEGRAPH zavzel za pomoč delavski družini Hursey, ki je zaradi nestrpnosti politikujočih sodelavcev prišla ob zaslужek.

Hursey-ji živijo in so delali v Tasmanijsi. Bili so člani delavske unije. Redno so plačevali članarino uniji, odklonili pa davek politični (delavski) stranki. Unija, ki je v tesnih zvezah s politično stranko, je Hursey-je pripravila ob zaslужek. Politikujoči sodelavci niso marali delati z njimi. Tako je družina — oče in sinovi — zašla v veliko pemankanje. Politično so člani nove „Demokratične delavske stranke“, uradni „Avstralski delavski stranki“ nočejo pripadati, ker je pod vodstvom dr. Evatta preveč levičarsko usmerjena.

DAILY TELEGRAPH je prejel lepe stotake — nabirkab ob nastajanju teh vrstic še traja — in obe-

nem z darovi je objavil zbirko pisem, ki so jih darovalci poslali z darovi. Iz teh pisem je razvidno, da „afera Hursey“ jemlje uradni delavski politični stranki še tisti kos ugleda, ki ga je ohranila po raznih notranjih krilih in odpadih občutnega števila članstva, ki se je organiziralo v DLP, (demokratični delavski stranki).

Tej novi politični stranki skušajo Evattovci napraviti očitek, da je „klerikalna“ ali celo „katoliška“. Res je videti, da jo vodijo verni ljudje, vendar je vsakdo dobrodošel v njenih vrstah, samo da ne simpatizira s komunizmom.

Na kakšno odločilno zmago pri volitvah nova stranka ne more računati, vse pa kaže, da je ob teh razkolidih Evatteva stranka izgubila vsako upanje na povratek v federalno vladno palačo. Celo v poedinčnih državah utegne izgubiti politične vajeti. — Hotimir.

KOTICEK NAŠIH MALIH

DOBER DAN, LJUBI OTROCI! Zaman sem čakala pisem in skoro ne vem, če zaslužite povestico ali ne. A naj bo, povestica je lepa in marsikaj se boste naučili od nje. Taka-le je:

Povest o elektriki.

Nehalo se je bliskati. Sonce je razkosalo mokre srajce oblakov. Osamela deževna kapljica se je strkljala po črni skorji suhe vejice in spolzela čisto na njen rob, da se odtrga. Pod njo je klokoval uren planinski potok.

„Ali ni kje blizu že jene čiste dušice?“ spregovori kapljica z utrujnim glasom.

„Kaj hočeš z njo?“ se oglasti črna vejica.

„Da bi odprla kljun in me pogolnila, ko bom začela padati navzdol. Bojim se pasti v ta neukročeni potok. Trudna sem.“

„Odkod prihajaš, kapljica?“ povpraša vejica.

„Nisem kapljica.“

„Kaj pa si?“

„Solza! Rodila sem se ne Cejltonu v očesu majhnega sirotka, ki je imel kuštrave lase in mu je bilo ime Tari-Bari. Ni imel kaj jesti, zato je začel jokati. In ko sem se strkljala iz njegovega očesa, sem padla na razbeljen kamen. Neutegoma sem se spremenila v hlap in veter me je nesel s seboj. Postala sem sužnja zračnih viharjev. Čudim se, da sem ostala pri življneju. Prebila sem strašne ure. Vihar se je bil odpravil po svetu in priča sem bila njegovih razdejanj. Najprej se je vrgel čez puščavo in zasul s peskom karavano kamel in ubogih beduinov, ki so šli iskat oazo. Potem je zabučal nad morjem, raztrgal jadra na ribiški ladji, jo začel premetavati sem in tja in jo potopil. Ko je prihrul do obrežja, se je škodoželjno zagnal proti lesenim krihom mlina na veter, jih prelomil in pohodil staro ostrešje. Ubogi mlinar je pričel jokati in se je zag-

nal v morje, da bi še sam utonil. Ah, zakaj sem tako majcena in nebogljen! Zakaj nimam moči, da bi se borila proti hudemu na zemlji?“ je zavzdihnila majcena solza s Celjona. Komaj je to spregevorila, že se je strkljala navzdol in padla v potok.

„Srečno pot!“ ji je zaklicala suha vejica.

Ko je padla v vodo, se je solza obrnila in videla, da z njo vred potujejo še milijoni drugih kapljic.

„Kam potujete?“ je vprašala.

„Potujemo, da bi spremenile svojo moč v elektriko!“

„Komu pa je potrebna elektrika?“

„Ljudem. Temačne ulice bo razsvetlila. Na tisoče mlnskih kamnov, ki meljejo moko lačnim, bo zavrtela. V električni vlak, ki vozi skozi puščavo, jo bodo vpregli. Eh, kakšno veliko moč nosimo s seboj. Nebogljen smo, ko smo same, če se pa združimo, je ni sile, ki bi se nam mogla upreti!“

Solza s Cejlona je zaspala in ko se je zjutraj prebudila, je videla, da je v vodovju narasle reke. Nenadoma so se vode ustavile pred velikim jezom.

„Kje smo?“

„Pred električnim jezom. Tu nam bodo odvzeli moč, s katero se ženemo navzdol in jo bodo spremeni v elektriko. Tako boš videla!“

Nenadoma je ubogo solzo nekaj potegnilo in utonila je v oglušjujoče šumjenje milijard kapljic, ki so se stiskale druga k drugi in oddajale moč človeku, da jo spremeni v ustvarjajočo silo.

Vsa zmešana od padca je solza prišla k sebi šele sredi ravni. Zaneslo jo je v ozek jarek. Napojila je cvetje in rastline.

Elektrika pa, ki jo je jez ukradel milijardam kapljic, je stekla skozi žice. Svetloba je trosila po temnih vaseh. Električni vlak pred pustitvijo, kjer so nekdaj umirale potu-

joče karavane, je pognala v dir. Tenka električna žica se je napotila proti morskemu obrežju. Premagala je veter in viharno zavrtela kamne v novem mlinu, ki ga je bila marljiva človeška roka zgradila na

istem mestu, kjer je nekdaj brezmočno prhutil mlin na veter.

* * *
Upam, dragi otroci, da vam je bila povestica všeč. Prisrčno pozdravljeni vsi!

V OCENO SMO PREJELI

VREDNOTE, četrta knjiga, glasilo delovnega občestva za Slovenski katoliški inštitut. Izdaja Slovenska kulturna akcija, Buenos Aires. Stane £1.

Vsebina:

Pavel Krajnik: Svoboda mesa pri M. M. Tarejevu.

Vinko Brumen: Krekovo delo v letih 1900-1907.

Ivan Ahčin: Filozofija avtomacije.

Stanko Nikolič: Sodobna razvojna stopnja družabnega nauka.

Tine Debeljak: Iz gradiva o Žaklu-Ledinskem.

Vse razprave so odlične. Zanimiva je pa zlasti zadnja, zakaj iz nje izvemo, da je pesnik Anton Žakelj, Prešernov sodobnik, neprimerno več pesnikoval kot objavljal. Ogromno večino svojih pesmi je spravljal v predal. Nekaj čez 20 jih je šele zdaj prišlo v tisk v **VREDNOTE**, pa to je šele droben odstotek vseh, ki še čakajo na objavo v pesnikovi zapuščini.

MEDDOBJE, 3. letnik, št. 5-6 Revija Slov. kult. akcije, ki izhaja letno v 6 številkah. Stane £1.

Vsebina:

Lenček: Fragmenti o napuhu.

Beličič: Mala sestrična Joan.

Krajnik: F. M. Dostoevski.

Debeljak: Pekla peti spet (Dante).

Čas na tribuni, Črta in prostor, Gledališče, Kronika.

V tej številki je morda posebno opozoriti na Krajnikov doprinos o Dostoevskem. Polemizira s Kreftovo oceno Dostoevskega.

Naročajte na naslov:

Dr. Zvonimir Hribar,
970 Curlew Crescent,
Albury, N.S.W.

človek: prigibal se je v bokih in se pri vsaki besedi priklonil. Urbana se je pred njim polaččal neprijeten občutek. Zdelo se mu je, da sta se ta dva zarotila proti njemu.

„Da, je!“

„Vidim, da tudi šepate; ali ste si nogo pokvarili v službi?“

„Ne!“ je dejal in si mislil: „Pravzaprav, da, zakaj reševal sem gospoda“. Nadaljeval je: „V vojski?“

„Tako, v vojski?“ se je začudila gospa. Lipnik je kimal. „Pa vas kaj boli?“

„Da, hoditi mi ni mogoče dolgo; pa se hitro utrudim“.

„In oskrbnik mora mnogo hoditi? Kaj ne? Revež; gotovo ste zvečer trudni?“

„Pravi, da večkrat!“ se je zazibal Martin.

„Kaj ne? je živahno pritrdila gospa. „Zato sem sklenila nekaj sprememiti; nekaj v zadevi oskrbništva. Oskrbništvo bo prevzel ta gospod“, in pokazala je na Martina. „Meni to bolj prija, ker zna jezike in tolmačni treba. Vi pa boste imeli isto plačo in boste za kočijaža. Konj ste vajeni in pa vam ne bo treba nikamor. Saj ste razumeli? Od jutri dalje. Prve dni boste Martinu pomagali, da uredita“.

Martin je tolmačil:

„In tako sprememiti, za oskrbnika jaz“. Lipnik je poslušal, kakor bi ga bila strela zadela. Povrh tega se je pa novi oskrbnik zagovoril in rekel: „Konjska hlapic“.

„Kako, konjski hlapec?“ je preplašeno zrl Lipnik gospo v obraz.

„Ne — da, pravite tudi: kočija, kočija, da!“

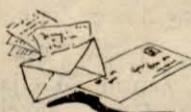
„Kočijaž?“ je vprašal.

„Da, glejte, ker ne znam. Akurat: Kočijaž! kočijaž, da!“ je ponovil in se klanjal.

„S čim sem se zameril?“ se je vprašal Urban sam pri sebi. „S čim, da tako ravna z menoj?“

„Veste, to je tako: če razumen“, je nadaljevala gospa, „če razumen, se bolj zanesem, sicer pa vem da se tudi na vas, gospod Lipnik“.

In Martin je zelo nerodno prevel.

Pismo

NARTE VELIKONJA

III.

Peljal ga je v sobo, kjer je sedela gospa na zofi in ravnokar nekaj naročala stari vratarici s tolmačenjem hišne. Oskrbniku se je zdelo, da ima starka solze v očeh in ustne je držala stisnjene, kakor bi jok zadrževala.

„Meni je zelo težko, da vas ne razumem, gospod Lipnik! Recite mu to“, je naročila tolmaču. Lipnik je kimal v znamenje, da je tudi njemu težko. „Zelo, zelo tudi meni“, je potrdil.

„Da tudi njemu!“

„No, sami uvidite — in vaša služba je zaradi tega zelo težka, kajne? Rada bi vam jo olajšala. In dva človek mesto enega — to ne gre; pomislite, zdaj moramo imeti povsod tolmača. Saj sami uvidite“.

Martin je prevajal. Lipnik je samo kimal, da uvideva, in zrl gospo v mrzlo lepi obraz; opazil je čisto majhno bradavico na njenem desnem licu. „Bog ve, kaj hoče?“ se je vpraševal. „Govori, kakor bi nekaj kupovala. Kam to meri?“ Pika - bradavica na licu se mu je zdela usode polno znamenje, ki pomenja neko tiho zaroto. In te misli se ni mogel ostresti.

„In vi dobro poznate okolico?“

„Poznam, gospa!“ je pokimal.

„Da, pozna!“ je prikimal tudi Martin.

„Kako je to mučno, da se ne razumeva“, se je spet jezil Urban sam pri sebi. „Rekel je, kakor bi zalajal“.

„Čisto prav“, je dejala. „In posestvo tudi? Seveda, saj ste oskrbnik“.

„In sem mislila“, je hitela v nerazumljivem jeziku, „da bi bilo tako dobro: poznate kraj, poti in vse sosedje — pa konj ste vajeni?“

„Sem!“ je prikimal na Martinovo vprašanje. Martin je bil čudovit

UGOTOVITE IN MNENJA

Gledajo, pa ne vidijo

Zanimiv uspeh komunistične propagande je najti med slovenskimi izseljenci (v Argentini). Po prvi vojni je prišlo okrog 20.000 Slovencev iz Primorja. Bili so narodno zavedni ljudje, obdarjeni z zdravo pametjo, pa jih je fašizem onemogočil življenje na domači zemlji. Ti ljudje se dobro poznali na lastni koži vso krutost totalitarnega sistema in je bilo pričakovati, da jih nobena propaganda ne bo mogla pridobiti za kakršenkoli totalitarni sistem.

Toda če beremo časopis, ki ga izdajajo ti naseljenci v Argentini, pridemo do zaključka: Ljudje, ki so zapustili svoje domove, ker jih je pognal v svet totalitarni fašistični sistem, živijo sedaj v svobodi, navdušujejo se pa za drug totalitarni sistem, ki tlači sedaj njihove brate in sestre. Komunistična propaganda jih je tako zaspela, da ne morejo več presojati dogodkov po zdravi pameti. — „Sobodna Slovenija“.

Korošci, učite se slovensko!

Univerzitetni docent na Dunu, dr. Karl Treimer, je poslal „Nasemu Tedniku — Kroniki“ v Celovcu in raznim nemškim listom na Koroškem v objavo zanimiv poziv, ki ga objavljamo v izvleku. — Ur.

Ne moremo svojih oči zapirati pred dejstvom, da prihaja novo svetovno razdobje. V evropskih vojnah, ki jih sicer imenujemo svetovne vojne, se najavlja prihod novega časa. Ta čas je Koroško našel nedeljeno, njeni sinovi morajo z ramo ob rami gledati usodi v obraz. To pa predvsem obvezuje nemške Korošce, da družnost, privrženost in dobro prijateljstvo svojih sodelelanov visoko cenijo in jo skrbno

ohranijo. Ni boljšega sredstva za razumevanje soseda kot jezik, ni pa tudi boljše priložnosti za prisvojitev sosedovega jezika kot skupno šolanje. Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš. Bila bi huda napaka, ako bi z odklonitvijo učenja slovenščine sami sebi zaprli pot k sosedu. To je treba na glas povedati.

Učenje jezikov gotovo ni lahko in povzroča prizadetim precej truda. Vendar se ta trud tudi poplača. Pri učenju kakega slovenskega jezika je tako, da je znanje enega ključa, ki odpre vrata k ostalim. Na Koroškem, v tej obmejni deželi, človek ne more nikdar znati dovolj jezikov. Zato je treba enkrat za vselej povedati: Korošci, vaši otroci naj se nauče slovenščine! Jo bodo vedno nujno potrebovali. To je zadeva nas vseh. — „Nas Tednik-Kronika“.

V duhu sv. Cirila in Metoda

Poživljeno mednarodno delo v duhu sv. Cirila in Metoda s središčem na Velehradu je doseglo nenečljive uspehe za globlje razumevanje vodilnih misli sz. Cirila in Metoda. Znanstveno se je dognalo, da je sv. Cirila in Metoda za slovensko misijonsko delo vnemala globoko izvirno in osebno občutena misel o praočetu, pradedu Adamu in o prvotnih pradednih časteh, obnovljenih po Jezusu Kristusu. Po krščanstvu postanejo verniki vseh narodov in slojev bratje v Kristusu. Kristus želi priti v stik z vsako dušo po tistem, kar je vsakemu najbolj domače in prisrčno, narodni jezik, materni jezik. Zato se je sv. Cyril z vrhunca ponosne grške izobrazbe ponižal k preprostim Slovanom, prisluškoval gla-

sovom slovanskega jezika in utripom slovanskih src ter izoblikoval staroslovenski književni jezik tako spretno, da je že v prvem desetletju dosegel takšno uglašenost in gibanost, kakršno so drugi književni jeziki dosegli šele po stoletnem razvoju. — Dr. Franc Grivec, „Družina“ 1957.

Ljubljanski študentje

V svoji reviji pišejo študentje ljubljanske univerze med raznim klobasanjem tudi kaj primerno osojenjega. Komunističnim glavam izprašujejo vest. Na primer:

„Ljudsko gibanje (komunistično) ni uresničilo tovarišije. Namesto ljudske skupnosti smo uresničili državo, namesto bratovščine organizacijo, namesto tovariša državljan. To je trpka resnica današnje stvarnosti.“

„Vero je zamenjal nihilizem, zaupanje cinizem, dogmatizem smo zamenjali z nenačelnostjo, naravnost z izumetnico, zagon z lagodnostjo, zanimanje z nezanimanjem. Poskušali smo biti čim slabši, da nas ne bi mogel nihče prevariti. Čim praznejši je bil nekdo, tem bolj smo ga cenili.“

„Mladina, ki se je med vojno pustila pobijati iz prepričanja, zdaj sedi po barih, po kavarnah in na motorjih, v boljšem primeru pa se ukvarja z izvenmoralnim športom ali z amoralno formalistično alpinistiko“. — Iz „Slovenije“.

O Slovencili v Torontu

„V mesecu februarju je moška veja Katoliške akcije s pomočjo ostalih verskih organizacij v župniji izvedla kampanjo za verski tisk med Slovenci v Torontu. Nabiralcev je bilo 60 in so obiskali skoraj vse slovenske družine v To-

rontu. Dosegli so lep uspeh. V številkah se da izraziti takole: Za verski mesečnik „Ave Maria“ so dobili 82 novih naročnikov; za verski mesečnik „Božja beseda“ 74 novih naročnikov; za verski mesečnik „Duhovno življenje“ 28 novih naročnikov; za mesečnik „Katoliški misijoni“ 25 novih naročnikov; za angleško pisani katoliški tednik „The Canadian Register“ 16 novih naročnikov; za slovenski katoliški dnevnik „Ameriška Domovina“ 20 novih naročnikov. Prodali so 12 slovenskih katekizmov, 4 molitvenike in 8 izvodov Mohorjevih knjig; prej so pa že Slovenci v Toronto pokupili okrog 250 izvodov Mohorjevih knjig. Taki so uspehi v številkah. Še večji pa bodo, ko bodo naročniki verske liste, ki so jih naročili, tudi vestno in pazljivo čitali ...“ — „Božja Beseda“.

V korupciji se davijo

Kdor pozna komunistični sistem ali je prebral Djilasovo knjigo „Novi razred“, zanj korupcija v komunističnih diktaturah ni nič novega. Komunistični veljaki v opoziciji vedno in povsod govore delavstvu o boljših življenjskih pogojih, ko pa pridejo na oblast, morajo delavci še teže delati in za slabšo plačo, komunistični veljaki se pa predajajo brezmejnemu razkošju. Tako je v Sovjetski zvezi, tako je na Češkem, in nič drugače v Jugoslaviji.

Sedaj napovedujejo ukrepe proti tistim, ki se vdajajo korupciji. Za slepilo inozemski javnosti bodo morda kaznovali kakšnega nižjega funkcionarja, višji komunistični veljaki v partiji bodo pa nekaznovani lahko kradli in zapravljali javno premoženje še naprej. — „Sobodna Slovenija“.

gospod, ki vse razume. Saj gospa niti kriva ni; ženska pač ne ve vsega in gradu ni nikdar imela“.

„Hej, mati“, je dejal, ko je vstopil s trdnim sklepom, da nič ne pove o novem oskrbniku. „Jutri bo itak vse dobro!“ Čemu bi jo danes žalostil? — „Slišiš, mati: Janez pride“.

Žena se je stresla in skoraj omahnila.

„Kaj pravis?“

„No, gospod pride, in če gospod, samo po sebi umevno, da tudi Janez, to je jasno“.

„Kdaj? — Nocoj?“

„Ne, mati, jutri, jutri: sam pojdem ponju“.

Za hip je onemela; njeno oko se je ozrlo po kuhinji, na tla in skozi okno do drvarnice.

„In kaj bo rekel, ko nas najde v tem kotu?“

„Kaj! Ali ni zate boljše, mati: drva imaš blizu, vrt imaš blizu in meni ni treba po stopnicah. Ali ne?“

„In tvoja noga, tvoj protin, tvoja rana in pa ta vlažnost, Urban! Kaj bo s tvojo nogo?“

„Kurili bomo, pa se segreje; vlažno je zaradi tega, ker ni zakurjeno; drv imamo dovolj, zakaj ne bi kurili? Vidiš, mati, in gospa je mlada, potrebna je razgleda. Čemu bi bil nama, kaj?“ je govoril in nič se mu ni poznašo, da je v njegovem srcu bridka žalost. Kdor ni vedel, da si jo hoče ravno z besednici udušiti, bi bil smatral starca za zgovornega šaljivca.

„Bog ve, kako je ranjen? Če ga tako daleč puste, gotovo ni nevarno“, je menila žena.

„Seveda, seveda! — Ajs!“ je stokal, ko je sezaval čevelj z leve noge.

„Zdaj se bom vozil“, mu je prišlo na misel. „Konjska hlapic“.

„In pismo si šel iskat, pa je bilo tu“, je dejala z nasmehom. „Moras pisati, da nas hitro obiščejo, dokler bo Janez doma; bo kaj povedal. — Kdo bi bil mislil, da se bo vse tako izteklo? In dokler bo gospod tu, ostane tudi Janez, ali ne?“

„Seveda ostane“.

„Pa bi torej pisal, da se Janez vrne z gospodom. Na!“ prinesla mu je črnilo, pero in očala, obrisala mizo in privila svetilko. „Zdaj lahko pišeš, dokler ne bo večerje. Kako bi bila skoraj pozabil“.

Lipnik je vzel papir in začel brati; prišel je do besede „oskrbništvo“. Zapeklo ga je; občutek strašnega ponižanja, ki je ždel v srcu, mu je gnal v obraz kri sramu. Nobena beseda in nobena črka nista imeli prave vsebine prave oblike. Odložil je papir in porinil od sebe črnilo. „Ali bi ne bilo boljše, da piše jutri Janez sam? Mene skele pri luči oči. Naj piše jutri sam!“

Dalje.

„Kaj?“ se je zgrozil Lipnik. Ta opomba o zaupanju ga je zelo zbodla. „Torej ne zaupa . . . mu je prišlo skozi možgane. „Že dopoldne sem videl. O, zdaj vem, zdaj razumem! In prej je bilo v mojih rokah vse, posestvo in grad!“

Hudo mu je bilo, tako hudo, da bi udaril z roko po mizi; pred očmi se mu je delala megla.

„In glavno je pač to, da je eden, ki me razume“, je pripovedovala gospa. „Pri takem posestvu in — ali ne gospod Lipnik? — Tudi vratarica bo nova, ki bo umela kaj jezikov; stara naj pomaga vam. Vi boste imeli vso živino, ker razumete, ali ne, gospod Lipnik?“

V Urbanu je kipelo in vrelo, da bi kričal. In misel, da mu ne zaupa, da ga sumniči, prav malo sumniči, in to je še slabše — in to samo zaradi tega, ker je ne ume. „In vratarica bo pomagala!“ Starec se je čutil strašno ponižanega in prav posebno ga je potrla ona beseda: „Konjska hlapic“.

Molče je čkal, da gospa konča.

„Gospa vpraša, če ste razumeli?“ je dejal novi oskrbnik. Čutilo se je, da se zaveda svoje oblasti v polni meri.

„In ta napihnjenec da bo oskrbnik!“ je udarilo Lipniku skozi možgane, ko je prikimal, da je razumel. Hotel je oditi, a gospa ga je ustavila in dejala:

„Jutri bo treba na postajo; gospod je ranjen in pride domov“.

Lipnik se je začudil in razveselil. Kakor bi sredi temnooblačnega neba zasijal moder košček sinjine, se mu je zasvetilo v mislih:

„Gospod ne bo dopustil tega, ne bo, o, in Janez pride z njim, Janez. Gotovo ga je sin rešil“.

„Pojdem ponj“, je dejal in vprašal, če še kaj drugega naroči. Oskrbnik Martin je že vnaprej odkimal in Lipnika odslovil. Ta je odšel. Zdalo se je, da se je postal za dvajset let. Neizrazen občutek uničenja in zaničevanja mu je objel srce. Ko je zavil okoli vogla na dvorišče, se je naslonil na ograjo in čutil, da ga nekaj neznosno peče in grize v srcu. V oči in grlo so ga zapekle solze. Obslonel je tako par hipov nepremično, nato je sklenil roke in vzduhnil:

„Moj Bog, hlapci smo, hlapci“.

V ušesu mu je zvenelo kot odmev: „Konjska hlapic“. „Saj smo samo hlapci“, si je dejal. „In če gospod ukaže, hlapec, pokoren in tiho! Pes, o pes zavili; ti, hlapec, tiho!“

Kmalu nato, je pomislil:

„Gospod pride in bo vse urebil. Pozna ga. Ko je bil še majhen, mu je rezal piščalke. In nekoč ga je bil izvlekel iz tolmuna! To je

REŠENE UCANKE

1.

Le jokaj se, le jokaj se,
saj si si sama kriva,
saj fantič je že pravi bil,
pa si ga zapustiva.

Nagrada: Ivanka Pungerečar,
Plenty, Vic.

2.

Jezikoslovec.

Nagrada: Franci Bresnik, Can-
berra.

3.

Pregovor pravi: Kdor počasi vo-
zi, daleč pripelje.

Nagrada: Stanka Krajnc, Cardiff,
N.S.W.

4.

Gostov je bilo 10. Tri ženske
in trikrat toliko moških, torej 12.
Gostilničarka in natakarica nista
spadali med goste — torej 10.

Nagrada: Danica Tušek, St.
Albans.

Rešitve so poslali, vsaj deloma
prav, še naslednji: Franca Štibilj,
Ivanka Torbica, Franca Kavčič,
Peter Šajn, Matija Cimerman,
Marija Stavar, Bernard Zidar, Jo-
žef Krajnc, Anton Drmota, Ivanka
Študent.

JURJEVA POŠTA

A.D. Corrimal. — Hvala za pos-
lane uganke. Ob svojem času pri-
dejo na vrsto.

I.S. Albury. — Gornja zahvala ve-
lja tudi vam.

KO IMAŠ ŽE SVOJ DOM, imas
ob njem tudi vrt ali vsaj vrtič.
Če hočeš dobro vrnariti, ne pozabi
na važnost gnojenja.

Zemlja je v raznih krajih Avstralije različna. Zato jo je treba v raznih krajih različno negovati. Kar se pa tiče gnojenja, je več ali manj povsod enako. In o tem hočem napisati nekaj vrstic, morda komu ustrezem.

Gnojimo lahko s kompostom ali pa z umetnim gnojem. Za večje njive pride v poštov še tudi gnoj „podor“, ki ga bom pa le mimo grede omenil, zakaj pred očimi imam pri tem sestavku le vrtne grede ob domu ali za njim. Za gnojenje teh je najbolj priporočati kompost, ker si ga lahko sami pripravimo.

Kompost

Kompost je gnoj-mečanec, ki si ga naredimo doma iz rastlinskih odpadkov na vrtu in okoli hiše.

Na zavetnem in senčnem prostoru vrtiča si napravimo kompostnico, oziroma kompostno jamo.

Sem Kranjčičev

Jurij . . .

NOVE UGANKE

1. Zmotilo ga je

Zvezdoslovec NIK PUST je štel zvezde na nebu, pa ga je nekaj zmotilo, da se je pošteno uštel. Kaj je bilo?

2. Črke

G	V	Z	N	7
Z	Z	Z	T	...
Č	Č	Č	N	.
R	D	L	K	9
E	E	E	E	..
R	R	R	A	....
E	E	E	E	10
T	T	T	R	....
I	I	I	V	.....
O	O	E	I	8

Razvrsti črke v navpičnih stolpcih tako, da dobiš pol kitice znane narodne pesmi.

3. Trije stavki

V neki igri je na strani 7 naslednji stavki:

LEPA SEM KOT NARODNA PESEM

Na strani 26 je stavki:

NERODNA KOT SEM, PA SEM PELA

Na strani 99 bereš:

POREDNA SEM LENKA S POTEWA

(“Potem” je v igri hribovska vas.)

VPRAŠANJE: Kaj imajo skupnega ti trije stavki?

4. Po vsem svetu znani

ČE PA ŽE POSVETI

v grob ti večna luč,
glej, da s sabo vzameš
vrat nebeških ključ!

V prvi vrsti gornje kitice je skrit uradni naslov enega najbolj popularnih mož na svetu. Kdo je?

KO VRTNARIŠ, MORAS GNOJITI

Podlage ji ne naredimo nič, ker moramo pustiti črvom prosto pot, da se iz zemlje prerijo v kompost. Črvi so namreč pri razvoju komposta važen činitelj. Stene napravimo iz desk, beton ni priporočljiv. Prostor, ki naj bo kvečjemu meter in pol širok, obdamo z deskami od treh strani, četrta ostane odprtta. Računajmo s tem, da nam končni kup komposta ne bo presegel višine enega metra.

Najmanj dela zahteva kompost, ki si ga „vzgajamo“ v treh kompostnicah zapored, vsako leto v eni. V treh letih namreč kompost lepo „dozori“ brez posebnega oskrbovanja, da s pridom začnemo z njim gnojiti vrtne grede.

Vsako leto polagamo vse rastlinske odpadke v kompostnico tistega leta. Tako nastanejo plasti, ki stalno višajo kup. Ko je kup visok 40 cm., ga nekoliko posujemo s superfostatom, nato naložimo za cm. debelo plast živalskega gnoja in polijemo z vodo — pa ne preveč.

ZAKAJ JE POSTAL PRIDEN

MATI JE UMRLA IN PUSTILA
možu vdovcu majhnega dečka.
Mož je vedel, da mora zdaj sinčku
biti za očeta in mater.

Ko je začel deček hoditi v šolo,
so se začele resne težave. Šola ga
ni zanimala. Ubogati ni hotel in
učiti se mu ni ljubilo. Bilo je to v
državni šoli.

Učitelj je poklical očeta in ga
posvaril. Oče je posvaril sinka, pa
ni nič pomagalo. Še drugič in v
tretje je učitelj poskusil, potem je
očetu naravnost povedal: Boste
morali otroka vzeti iz naše šole. Ni
prav nič z njim. Samo igral bi se in
nagajal součencem. Po mojem
mnenju sploh ni pri pravi pameti.
Vzemite ga domov in jutri naj ne
priče več v našo šolo.

Oče je bil na vso moč poparjen,
pa si ni vedel pomagati. Deček je
pa bil kar vesel in je rekel: Zdaj
bom imel po ves dan dovolj časa,
da se bom igral.

Oče se je praskal za ušesi in poiz-
vedoval pri sosedih, kaj bi bilo treba
napraviti. Ta je svetoval to,
oni ono, zares pomagati pa nobeden
ni znal.

Končno je očetu prišla pametna
misel. Rekel si je: Že vem, kaj bom
storil. Večkrat sem že slišal, da v
katoliških šolah jako dobro uče.
Kar k sestrám ga bom zapisal v
šolo.

To je tudi res storil, potem pa s
trepetom čakal, kdaj bodo tudi
nune začele s pritožbami nad no-
vim šolarjem. Na svoje začudenje
pa še po treh mesecih ni nič slabega
slišal. Fantek je postal ves
drugačen in se je začel celo doma
učiti, namesto da bi se igrал.
Končno se je oče odločil, da stopi
poprašat sestro. Na svoje veliko
začudenje je slišal samo hvalo o
sinku, kako je priden, kako rad se
uči, kako lepo se vede s šoli.

Zadovoljen je šel domov in vpra-
šal sinka, kako je to, da je zdaj ves
drugačen, in tako dalje. Deček je
poslušal, potem pa pogledal očeta
in rekel:

„Pred vhodom v sedanje šolo visi
velik mož pribit na križ. Gotovo
zato, ker ni bil priden. Ne maram,
da bi nune tudi z meno kaj takega
naredile . . .“ — Angela Vrašič.

JAMA POD TRIGLAVOM

Slovenska šaljivka ali smešnica
pravi:

Ljubljanski srajčnik je šel na
Gorenjsko in je prispeval prav pod
Triglav. Dlan si je dejal pred oči
in dolgo dolgo gledal proti vrhu.
Mimo je prišel gorenjski kmet in
vprašal, kam se je tako zagledal.

„Oča“, je rekel Ljubljjančan, „ne
morem se načuditi, kako visoko go-
ro imate. Saj komaj vidim do
vrha.“

Kmet je zamahnil z roko in in
dejal:

„To ni še nič! Kaj bi vi rekli, če
bi vedeli, koliko ga je še v zemlji?“

Zdaj prihaja na dan, da je bil
kmet v zmoti. Neki tehnik v Angliji
piše o nekem Angležu, ki se piše
Dennis Kemp. Mož je specialist za
preiskavanje podzemskih jam, s
tujo besedo: speleolog. Ni zadovoljen
samo s študiranjem podzem-
skih jam v Angliji, ampak jih hodi

raziskovat tudi v druge kraje. Do-
tični tehnik ve o njem povedati
naslednje:

„Kempova najnovješa ekspedici-
ja ga je povedla v Jugoslavijo, kjer
je v družbi z jugoslovanskimi ja-
marji odkril jamo pod najvišjo ju-
goslovansko goro — Triglavom. Po-
doba je, da je ta jama najglobokejša
na vsem svetu in začela so
sestavljiati pravcat svetovno ekspe-
dicio jamarjev, ki naj bi že v letos-
njem poletju poskušali priti jami
do dna“.

To odkritje torej kaže, da je bil
gorenjski kmet v zmoti. Ne more
biti veliko Triglava v zemlji, če je
pod njim taka ogromna jama in z
njo — praznota.

Seveda je pa ta novica tudi dru-
gače zelo zanimiva, ne samo zato,
ker je razodela zmoto onega go-
rejskega šaljivca. — K.G.

osmih mesecih dozori, je pa z njim
več dela. Ko je plast odpadkov vi-
soka 30 cm., jo posujemo s prstjo,
na prst pa spet tako plast odpadkov.
Vsaka dva ali tri meseca je
treba vso gomoto temeljito preme-
šati.

Za večji vrt, kot smo videli, je
dokaj težko pripraviti dovolj kom-
posta, v enem samem letu. Strokov-
njak v naši kmetijski šoli pognoji
vsako leto le odločeni del vrtu z
debelo plastjo komposta, potem
pusti tisti del vrtu pri miru za eno
sezono, le plevel uniči od časa do
časa s kultivatorjem. To je pripo-
ročljivo, zakaj v času miru bak-
terije nemoteno delujejo, posebno
še, če poskrbimo za primerno vlago
na površini. Zemlja se spočije in si
nabere obilo hranilnih snovi za no-
vo setev ali nasad, samo da plevelu
nismo pustili potegniti jih iz nje.

Toliko o kompostu in njegovi
uporabi. Prihodnjič nekaj o po-
doru in umetnem gnojenju. — Jože
Maček.